היומה; Rashi אח"; ib. in Gem. היומה, היומה); Sifra Emor ch. VI, Par. 7 (Rabad to Sifra l. c.: corner of the mouth).

*מכלר m. pl. (cmp. אִרְחַכּלָּא, דתומר מ' bunches of garlic. B. Bath. 86°, v. מסובלא.

ארא א. (ב אתרא, v. קּוֹתֵרוּ; פּתַרוּרא, מתורא, P. Śm. (ב אתרא, poker, shovel. Hag. 4b, sq. אותרא, P. Śm. 2256) rake, poker, shovel. Hag. 4b, sq. אותר מי בידה כ' (מתורא ב' בידה ב' (מתוארה ב' בידה ב' Gitt. 69b bot. דניתי ב' בור אורא וב' (פתורא ב' בתורא בר. ed. Koh. (oth. Ar. ed. אחוארא וב' (פתורא ב' באתרא בי a board.]

מְבֶּרֶ m. (b. h.; denom. of הָּבֶּרֶ shed for straw &c. Erub. VII, 5; Tosef. ib. IX (VI), 17; a. e.

אַרְבְּרָעְ m. ch.=h. מִשְׁמֵר Targ. II Kings XIX, 3; Targ. Is. XXXVII, 3. Targ. II Sam. XXII, 5 (h. text מְשָׁבְּרֵי Ps. XVIII, 5 (h. text החבלי Targ. Ps. XVIII, 5 (h. text החבלי). Targ. Ex. I, 16 (G. ed. Dien. בי, h. text אבנים); a. e.

אָרְקְבָּרִם m., pl. מְּחָבְּרִים (מְבָבִי) =b. h. מְּשְׁבָּרִים, breakers, waves. Targ. Ps. XLII, 8.

אָרְעְּׁתְׁ (denom. of next w.) to bridle. Pesik. Zakh., p. 24^b אָרָה אָרָ, v. בְּלַבְּ וּן; Yalk. Deut. 938; Tanh. ed. Bab., Ki Thetsé 6 און עמרוגו (corr. acc.)

אריים m. (b. h.) bridle, reins. Pirké d'R. El. ch. XXXVI (ref. to מחל האמר אחר ממ' חמור (I Sam. VIII, 1) מחל האמר אחר ממ' חמור (Isaac) took one cubit's length of the reins of his ass, and gave it to him (Abimelech) as a sign of friendship (v. Targ. Y. Gen. XXVI, 31).

אַן ''רֹבְ ch. same. Targ. Y. Gen. XXVI, 31 (v. preced.).—[Sabb. 51^b bot., v. יבירנא.]

הַבְּרֵר f., v. הַבְּרַבְּרוּ

אָרָאָר, v. מֶתארָא.

ּ בְּרַרְבְּיִתְ seat. Targ. Jud. V, 11 (יְתֵב) seat. Targ. Jud. V, 11 מָתוּבְרָתְּ ed. Lag. (oth. ed. מָתִיבְהָּת) constr.—V. מָתִיבְהָּתָּא.

אַרָרָיָא, v. מָתְנָיָא.

אַחַוֹוָתָאַ, v. אָחָהַנוּנָאַ

אַרְאָ, בְּחְרָרָא, מְתְרָּא, cmp. מְתְרָּא, being carried, desire. Targ. Y. Gen. III, 16 מְחִידְה (h. text תשוקחך). Ib. IV, 7; a. e.

ِ بَرْبِهِ, v. بَرْبِهِ.

לרובר f. (אַבֶּל I) relish, preserve. Pes. 43a לר מידי מ' Ms. M. (ed. לי מתכילתא) bring me something to go with the meat. Sabb. 77b (phonetic play) מ' מתכילתא בתר תכלח דא Ar. (ed. אם תכלחא מתי תכלח א Ar. (ed. אם מתי תכלח א הארובי, Rashi a. Ms. O. מתוכ'). א מתוכ' של אונה פתל' (מתוכ').

אַלְלְאָת m. (לְּחָמֵי) poet.— Pl. אַיּלְהָּיהָה. Targ. Y. Num. XXI, 27; O. אַיְלְהָּהְ (ed. Berl. מְּחָלַלָּאָ). Targ. I Sam. XXIV, 14 אַיָּקְלָּהָהָ Bxt., v. אַלְחָה.

אור די I pr. n. Mathun, 1) name of an Amora. Y. M. Kat. III, 83^b top. B. Kam. 96^a, sq.; Succ. 32^a Ms. M. (ed. רוווק).—2) name of a woman. Ber. 20^a, v. next w.

*קלא מחוך מ' אלא מחוך וכ' 16^b, a corrupt., prob. arisen from a tautography of מחוף, read: עמחוף, prob. arisen from a tautography of מחוף, read: עמחוף, דבר של אימח (v. Maim. Sot. IV, 18, a. Num. R. s. 9; B'er hag-Golah to Shulh. Ar. Eben ha-Ezer 178 suggests מרובה, corresp. to מרובה in Maim. l. c.).

לבין ליידיק כ. (קְּבַּרְ, v. אָבְּרָיִא, foul. B. Bath. 19^b של when the straw is foul.—2) (noun) של קיתוניקא, קידיק f. reeky, infiltrated earth. Ib. 18^a יכן שנה דבי ground infiltrated (with urine &c.) is injurious to the wall. Ib. 19^a אידיק the damage caused by &c. Pes. 47^b במחונא Ar. a. Ms. M. 2 (ed. במחונית); Ms. M. 1 (במחונית) it means swampy earth (which cannot be crushed to powder).

עתונה ע. בְּתוּנָה II.

מְתוּנָּא v. בְתוּלְתַּא.

קרוק I m., אור ה. f. (b. h.; אור ה. sweet; pleasant. Cant. R. to V, 16, v. הֵידְהָ; Num. R. s. 10, beg.; a. fr.—Pl. בתהוקרו מְתוּקרו בְּתוּלְרוֹת בְּתוּלְרוֹת בְּתוּלִרוֹת בְּתוּלִרוֹת בּתוּלִרוֹת בּתוּלִרוֹת ערוֹים בּתוּלִרם ערוֹים, v. בּתִילָה ערוֹים בּתוּלִרם בּתוּלְרם בּתוּלִים בּתוּלְרם בּתוּלִים בּתוּלְרם בּתוּלְרם בּתוּלִים בּתוּלים בּתוּלים

Ping II m. Bitter Apple or Cucumis (v. בְּחִיהְים 2). Shebi. III, 1; IX, 6 שריבש השי until the mathok begins to dry up; [R. S. a. l. the juice of the dung].—Y. ib. III, beg. 34°, expl. השקועות

ו מָתוֹק, v. בְּתוֹנְקַה I.

ארנו מין m. (תוקר) perfected, well-arranged, finished, esp. fruits properly tithed. Dem. IV, 7 אינו מ' the tithes have not been given of it. Nidd. 15b, a. fr. חוקרו אין חבר מארנו מ' the presumption is that a haber will not let go out of his hands anything not perfected (according to law); a. fr.—Pl. מַרּהְּקְנִיךָ, מְיִדְּקְנִיךָ, וֹיִרְאָּקְנִיךָ, Ib.; a. fr.—Yoma 71a מורם. ומיים ביים prolonged, blessed and perfect life.

לבור הוא (הרבם) interpreter. Lam. R. to I, 13 (ref. to Esth. VII, 5) יבי רבי ובי ובי ובי King Ahasver spoke to the interpreter, and the interpreter to Esther; Yalk. Esth. 1058; (Meg. 16^a בירוגען).—Esp. a) translator (into Chaldaic or Greek) of the Biblical portion read at services. Meg. IV, 4 יבי ובי ובי one must not read

לכד להמי להמי occupying no more time (in rolling the scroll) than the translator requires for interpreting the verse last read; a. e.—b) אַמוֹרָא q. v. Hull. 142a 'ה' בין בְּהוֹרְאָבּירוֹ ווּצִבּירוֹ הוֹי Ex. R. s. 3, end; a. e.—Pl. הוצפרו הוֹי ... Koh. R. to VII, 5. Ib. to IX, 17. Pes. 50b; a. e.

וְבְּקְרָנְאָם, אָבְרְרְנְאָם, 'בְּחָרְרְנְאָם, ch. same. Targ. Gen. XLII, 23.—Targ. Ex. IV, 16; a. e.—Pl. מְתוּרְנְּמְיֵרִן. Targ. II Chr. XXXII, 31.

ביתוֹרְיִין. v. בתוֹרְיִין.

י בּרשׁע m. (denom. of הַשָּׁע a group of nine.—Pl. הַשְּׁעִים אַ Y. Shebi. I, אַרוּשָּׁעִים the aggregate quantity (of one cake of figs) for each nine trees; v. שִׁישִּׁבִּים.

(b. h.) to extend, stretch (cmp. משה, משה, Kil. VI, 9 מורה וכי if one trains a vine from one tree to another. Sabb. 75° מותות חוש וכ' he who pulls the thread of a seam (bringing the ends closer together), v. infra. Gen. R. s. 3, a. e. שלא תאמר מיכאל היה מותח וכ' lest you say, Michael stretched (the world) in the south &c., v. מָדֶר; Midr. Till. to Ps. XXIV מָמֶדָם, Y. Ber. I, 2^d top אדם מוחח אהל וכ' when one stretches a tent-cover, in course of time it becomes loose; Gen. R. s. 12, end; Yalk. Is. 314. — Gen. R. s. 10, end, v. Nif. — [Yalk. Prov. 961 מתח להיות סיפו להיות v. בתח.]—Part. pass. מחות; f. מְתַּוּהָה; pl. מְתוּחִירן, מְתוּיִחִירן stretched, extended; (of a bow) bent; trnsf. (of judgment) ready to be discharged, aimed. יבין that very judgment which was aimed against Israel, did the Lord turn and aim against the Egyptians. Y. M. Kat. III, 83° top 'הדין מ' כנגד וכ' judgment is ready against the whole family. Pesik. R. s. 38; a. fr.

Nif. הַהְיִם to be stretched, spread, drawn. Snh. 38^b אבריר אוה his limbs were stretched (shaped); (Ab. d' R. N. ch. I אבריר); Yalk. Gen. 15. Ib. 16 מוחלים); Yalk. Gen. 15. Ib. 16 מוחלים) they (the works of creation) continued to extend (develop). Y. Ber. I, 2° bot. אברים הרקדים (סר מוחלים) let the firmament be stretched out. R. Hash. 22^b העבור לבים shall be stretched on the pillory. Y. Hor. II, 46^d שול החבר החבר לבים the bow was bent (euphem. for erection). Yalk. Ps. 796 משמשה the sword (of judgment) was drawn; (Tanh. B'midb. 7 משמשה; ib. ed. Bub. 7 משמשה).

Hithpa: הַרְבְּבְּהְדִּרִיף same. Tanh. Ḥayé זיריו הזולכרן וְבְּיִלְבִיתְּוֹת יוֹר they would have gone on spreading &c.

רור בין ch. same. Targ. Ps. CIV, 2. Ib. LXIV, 4 Ms. (ed. אריים). על היוים, וויים אוויים, אריים, איים וויים, איים וויים, איים וויים, וו

Af. משום אַמְחּחּיִר אשליהן (B. Mets. 107 שׁמְּחּהוּ אַנְּחּחּיִר וּס for pulling their ropes (to drag boats), v. אֵּרְ מַבְּחָב. 1b. אַר מַמְּחָה וּלוּ. (v. Rabb. D. S. a. l. note) if they can pull their ropes all along the shore, they will walk there. Keth. 85°a, v. אַנְשֶּׁלָא, a. e.

Ithpe. אַרְחָמְחַדּוּ to extend, spread. Targ. Job XV, 29.

ארקרים m. (preced.) 1) extension. Targ. Ps. XIX, 5 מְּחָרִיּ (constr.).—2) tent-pin.—Pl. מְּחָרִיּם. Targ. Y. Ex. XXXVIII, 20 (not מְּרָבִים; a.fr.—3) (with מְּרַבְּא bow-string.—Pl. constr. מִירְבִּיך. Lev. R. s. 5 (expl. רְרִבּר , Ps. XI, 2) מיל.

אַלְחָחָחְ m. (לּחָהְ; cmp. אַלְחָהָה) the calyx surrounding the date in its early stage. Keth. אַלָּהְיָב. Pl. יבְּיִהְיָבָּר. Pes. 52^b; Ber. 36^b, v. יבישׁי.

לבור לי רמגילותן f. (מְתֵין) stretching; ממנילות 'a the borders of stretched parchment, distinguishable by their darker color. Gitt. 88° רביד מי רבי שור when the borders of the document are distinguishable (evidence that nothing has been cut. off).

יַבְּקָאָר. pr. n. m., v. בַּיְהָאָר.

מות v. בותר.

לק" (b.h.) when? Ber. I, 1 'בְּאָרָ Ar. (ed. מאַרבָּתָר). Midr. Till. to Ps. IV, 3; 5 'ט' מ' וכ' how long will you &c.? Succ. 56^b ; a. fr.

אַרְיִר וֹכ' f. Part. Af. of אָתָא Ned. 81° מ' לידי וֹכ' leads to (may cause) &c.; a. fr.—[מֵרָא, v. מֵרָהָּא]

ברסב אפרן, Targ. Y.I Gen. IV, 8 מרסב, v. מרסב.

בְּרִרבּיְא II f. (הוב) answer, argument.—Pl. בְּרִרבּיְא Y. Gitt. VIII, 49° top כל ארלרן כ׳ וכ׳ the same arguments which &c.

کرٹیڈی

מִלְנָן, v. בַּעָרָןן. מִלְנָץ, v. בַּעָּלָרָן

לרכלא (מְעִרכּלָּא f. (חכלי, Taf. of פלי or פּלּי; emp. מְעִרכּלָּא; emp. מְעִרכּלָּא; emp. מְעִרי פּלּי, apothecary's pot. Targ. Job XLI, 23 מחרי ed. Lag. (ed. Wil. מְתָרִי).

לְּחָרְכִלְּחָא f.(preced.) basin. Hull. 46 (Rashi משרכלתא).

יַּמַר, ע. בְּתַרוֹן, בְּתִרוֹן.

מְתוּנֵא v. בְתִרנַדוֹ, יִיתוּנֵא.

לתְרָבְיּה f. (מְתֵין) deliberation, consideration. Gen. R. s. 67 במי במי במי Esau planned against Jacob with deliberateness (taking his time for revenge); Yalk. ib. 115.

קירור f. (preced.) slow motion, opp. מְּדִירוּה. Gen. R. s. 10.

אַרְרָרְיּהָ f. (מְהֵרֶן) that which is waited for, hope. Targ. Job XVII, 15 מָּהְינָהִי פֿ.

אָרָקרן m., אַרְדְרָאָן f. (בְּהָהַטְ) sweet.—Pl. הְּהִיקּר, הְּהִיקּר, קּהִיקּר, Targ. Cant. II, 5 (ed. Amst. בְּהָרא).—Meg. 6^a , v. בּבָּרָא I.

TPTP f. (פְּחַש) 1) sweet taste. Y. Ber. V, 9ª top.—2) seasoning, relish. B. Mets. VII, 1.—3) ביל מילים משפנה sweet-meats, delicacies; sweet drinks. B. Kam. 85ª. Y. Orl. II, 62b top. Esth. R. to I, 9 מיני מיווקים. Y. Ned. VII, 40b bot. מיני מי he who vows abstinence from tirosh, is forbidden all kinds of sweet (unfermented) drinks; a. e.

רֻרָּתָר m. (יָמֵר, Hif.) ווי part. Hif. of יָתָר q. v.—2) that which makes an object permitted for enjoyment. Zeb. II,3 המי the blood (the sprinkling of which makes the sacrifice fit for eating or for the altar); a. fr.—Pl. מְּתְּרֶים, בל שרש לו מי Ib. IV, 3; Meïl. II, 9 כל שרש לו מי whatever may become permitted through a certain act, e. g. the mealoffering by taking a handful for the altar. Ib. מֵהְדֹרֶיוֹ those things which cause it to be available. Ib. 10b דבר שרש לו מ' אינו דוייב עד שיקרבו מ' a thing(sacrificial object) which requires an act to make it permissible, is not subject to מְעִילֵה, until the things by which it is made available have been offered on the altar.—Bets. 3b בר שיש לו מ׳ a thing which may become permitted (being prohibited only for the day). B. Mets. 53° ליה דבר שיש לו מ' it would be considered a thing which can be made fit (by redemption); a. fr.

מתירקנה, Y. Ab. Zar. I, 39°, v. מתירקנה.

יה (מְהָהְ) east metal; molten image. Targ. I Kings VII, 16; 23 (h. text אוב). Targ. Is. XLVIII, 5.

אָבְרָאָ f., constr. הְּבָּהְיִם same. Targ. Ex. XXXII, 4. Targ. Jud. XVII, 3 (ed. Lag. המחים). Targ. Is. XXX, 22; a. fr.—Pl. אַבְּקְהַיִּם. Targ. O. Num. XXXIII, 52 (Y. בּתְּבְנֵיִת־, fr. בּתְּבָּרָהָא).

בְּתוּבִילָתָא, v. בָּתְבּוּלִיתָא.

תבוס ל. (b.h. מקרו מקרן (מְבּרְ מְבּרְ מְבּרְ מִשְׁתְּם מּשׁתְּים שמם חקוק עליהם במי הלבנים (the lists) in which their names were recorded with their daily task of bricks. Yalk. Ex. 182 מַּתְבּיִּנְיִּנְיִּח הַלְבִנִים pl.— Ker. $6^{\rm b}$ מַּתְבִּיִּנְיִּהְ בַּרְ מִרְם הִיה מִחַקּן בַּעְּחְבּיִּנְיִּה הּשׁת בכל יום היה מחקן בַּעְּחְבּיִּנְהָה he might prepare every day the quantity of frankincense required for the occasion.

יבַּהֶבֶּת, v. הַבְּתְּכוֹת

מָחוּכִילְתָא, v. מַחְכִּילְתָא.

עץ המשמש f. (מָהָהְ) [molten] metal. Kel. XIII, 6 שני המשמש לאה המי the wooden part of a utensil which is subservient to the metallic part. Ib. 7 שאר של מי he replaced it by a metallic tooth; a. v. fr.—Pl. מְּהַכּוֹה בִייִם בּיִר מַלְּיב מִיים metallic vessels, utensils, tools &c. Ib. XIV, 1. Hull. I, 6; a. v. fr.

וֹתְשׁלֵּת וֹת ch.=h. מְּחָלֵּתְ (אוֹן, 1) to speak mataphorically, recite a mashal. Targ. Ez. XII, 23; a. fr.—Pes. 114^a יְחַלָּתְ מִּחְלֵּתְ צֹּלִתְ מִחְלֵּתְ בֹּלִתְ מִחְלֵּתְ בַּבֹּת (witticism) about it in the West. Y. Dem. I, 21^d top; a. e.—2) to banter, sneer. Targ. Prov. XIV, 9 (h. text יְלִרְיְלִרְיִ (שִׁיִּבְירְה מֹּאן מֵי לִּרְדְנֹי (שִׁיִּבְירְה בֹּאן מֵי לִּרְדְנֹי (שִׁיִּבְירְה בֹּאן מֵי לִּרְדְנֹי (שִׁיִּבְירְה וֹבְי (מַוְּבְּירָה בֹּאוֹן מִי לִרְדְנֹי (שִׁיִּבְירְה וֹבִי (מַוְּבְּבָּר ה בֹּאוֹן בִּיִרְבָּיִר (בִּיִּבְּר וְבִי (מַוְּבְּבָּר ה בֹּאוֹנִי בְּיִבְּירְ בָּיִרְבָּר בְּיִבְּיִר (בִּיְבָּבְר ה בֹּאוֹן בִּיִּבְיר (בִּיִבְּר וֹן בִּיבְר בְּיִבְּיר (בִּיִבְּר וֹבְי (מַוְבְּבָּר ה בֹּאוֹן בִּיִבְּר בְּיִבְּיר בְּיִבְּיר (בִּיִבְּר בִּיִבְּר (בִּיִבְּר בִּיִבְּיר (בְּיִבְּר בְּיִבְּיר (בִּיִבְּר בִּיִבְּיר (בִּיבְּר ה בַּיִּבְר בְּיִבְּר בְּיִבְיר בְּיִבְּר בְּיִבְּיר (בְּיִבְּיר בְּיִבְּר בְּיִבְּיר (בְּיִבְּר בְּיִבְּיר בְּיִבְּי בְּיִבְּיר בְּיִבְּיר בְּיִבְּיר בְּיִבְּיר בְּיִבְּיִבְּיר בְּיִבְּיִבְיר בְּיִבְּיִבְּיר בְּיִבְּיִבְיר בְּיִבְּיִבְיר בְּיִבְיר בְּיִבְּיר בְּיִבְּיִבְּיר בְּיִבְיר בְּיִבְּיִבְּיִבְּי בְּיִבְיר בְּיִבְּיִבְּי בְּיִבְּייִבְּיִי בְּיִבְייִר בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִבְּיִי בְּיִבְיִיר בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְייִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְיִבְיִים בְּיִבְיִבְיִים בְּיִבְיבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְיבְּיִבְייִים בְּיבְּיבְיבְיבְּיִבְיּיִבְיּיְ בְּיִבְיבְיבְייִבְיבְיִים בְּיבְּיבְיבְיבְיבְיּיִים בְּיבְיבְייִים בְּיבְיבְייִּבְייִים בְּיִבְייִים בְּיבְּיבְיּבְיבְייִּבְייִּים בְּיבְייִּבְייִיבְּיבְּייִּיבְייִּיבְייִים בְּיבְיבְייִבְייִּים בְּיבְיבְיבְייִייִייִּיְייִייִייְייִייִים בְּיבְייִים בְּיבִּיבְייִים בְּיבְיבְי

Af. אַמְדְּלּ 1) to recite a mashal. Targ. Ez. XXI, 5.—2) to propound a riddle. Targ. II Esth. I, 3.

Ithpe. אַרְיְמְתִּיל אָריְמְתִּיל אָריִ אָריִמְתִּיל to be compared, to be like. Targ. Ps. XXVIII, 1. Ib. XLIX, 13 (not אָמָתִיל ; a. e. Snh. אָנְמִיִּלְּה אַרְמִּתִיל נוֹה אַרְמָּתִיל הוֹה שׁנוֹם נוֹת הוֹיל בּוֹת שׁנִים שׁנִי the community of Israel is compared to a dove; Ber. 53^b מַתִּילָּא Ms. M. (ed. מְתֹּלִיא בַּתְּרִלָּא , corr. acc.); Sabb. 49^a אַמְרִּדְלָּא ; a. e.

າກຸລັ II, ຂໍ້ຊາໃໝ່ m. (preced.) 1)=h. ວໍພຸລຸ, parable, witty saying, riddle, comparison; by-word. Targ. Prov. I, 6 (some ed. מחלאה, corr. acc.). Targ. O. Deut. XXVIII, 37.—Targ. ISam.XXIV,14(Bxt. מֶחוֹלָא, v. מֶחוֹלָא,). Targ. Num. XXIII,7; a. fr.—Y. Dem. I, 21d top. Pes. 114a, v. preced.—Gen. R. s. 48, end אמר the proverb says; a. fr.—2) plausible reason, v. אַמַתְלַא Y. Yoma III, end, $41^{\rm b}$ מצאר מ' לדבריהן offered good reason for their doing so. Y. Keth. II, 26c bot.—Pl. מַחְלֵּדְא מָחְלֵּדְא , מַחְלֵּדְא . Targ. Y. Deut. I. c.—Targ. Prov. I, 1; a. fr.—Snh. 38b . . . ד' מאיר בפירקיה הוה דריש תרלתא מ' R. M., when holding sessions, used to spend one third of the time on legal subjects, one third on homiletical preaching, and one third on parables (illustrating Biblical verses). Lev. R. s. 28 'תלח מאוון דמ' וכ' three hundred parables on the fox; a. fr. - Targ. II Chr. IX, 1 מוֹתְלַנָוֹוְ.

ימענא א. אבעלאר. מענא א. בעללאר.

של בותם (b. h.; בהם , cmp. בתל בותם (professing attachment, flatterers, hypocritical sympathizers. Sifré Num. 85 (ref. to Num. XI, 1 [read:] ארן כמראוננים אלא כמ׳ וכן הוא אומר ותרגנו וכ׳ k'mithon'nim means like those who pretend to sympathize (with their neighbors' troubles, v. אוֹנָן), and even so we read (Deut. I, 27) vatterag'nu &c. מהו ותרגנו שהרו מדברים כמ' וכ' what does vatterag'nu mean? They were speaking like sympathizers (with ref. to Prov. XXVI, 22); Yalk. Num. 732. Sifré Deut. 24 (ref. to Deut. l. c.) מלמד שהיו יושבים ... ואומרים ים כמ' שנ' וכ' שנ' וכ' which intimates that they sat in their tents and spoke words like sympathizers and formed crowds like sympathizers, as we read (Prov. l. c.) &c.; Yalk. ib. 805. Ib. בוכין ומבכין כמי (or בוכים, sing.; not כמה להם) weeping and moving to tears like sympathizers.

ו מְתִר. v. מָתְמִרָּא, v. מְתִּמְרָא

וֹב [to stretch,] (cmp. ארך) to be long, slow; to wait; esp. (of fruits taken off the tree) to lie over for complete ripening. Toh. IX, 5 שרְמְּהוֹנוּ שִׁיהוֹנוּ שׁוֹהְוֹנוּ שׁוֹהְ that they (the olives) may lie over so that they be easy to crush; ib. שיבלהם that they may lie over until they be ripe for salting; Tosef. ib. X, 10 שֵּׁרְמָּהְוֹנֶם וְשִׁיבְּלֹחִם (Hif.) to let them lie over &c.

Hif. דְּמְבְּיִרוֹ 1) (neut. verb) to last, remain fresh, keep. Makhsh. VI, 2 שברל שרַמְּרִנוּ (Maim. in comment. ed. Dehr. אואר (אויבור) that they may remain fresh (Maim.). Sabb. XXIII, 5 (of a corpse) בשברל שרְמִּרוֹן (Ar, אַרָּבְּיִר, Nif.) that it may be preserved.—2) to keep, to let (fruits) lie over. Tosef. Makhsh. l. c., v. supra.—3) to wait, tarry, postpone. Hull. II, 4. Ib. 47b לו ער וב' לו ער וב' 10, ארלו (חסר מווון בי 11, 12, 13) ארלו נְמָהִין וֹנ' 12, 13 ארלו נְמָהִין וֹנ' 13 ארלו (חסר מווון 13 ארלו בי 14, 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו בי 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו מווון 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו ווון 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו מווון 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו ווון 15 ארלו (חסר מווון 15 ארלו מו

קרות ch. same, to cause delay, to let wait. Targ. Job XXXII, 4 (h. text מְּבְּרוֹן בְּיִבְּרוֹן waiting, detained, fr. which יְבְיִבְּרוֹן to wait for, hope; to be slow. Targ. Lam. II,16. Targ. Esth. II, 12. Targ. Ps. LVI, 7. Ib. CXXX, 5 מְבְּוֹן נִסִיבּ וֹכִי Ms. (ed. מְבִּיוֹנְיִת Af.); a. e.—Yeb. 63a מְבִירִים be slow in taking a wife, opp. יבּיִרִּר צַּיִרָּיבָּיִר.

Af. אַבְּהַדְּיךְ אַנְיְהִידְי to wait. Targ. Y.I Gen. II, 25 (v.Gen. R. s. 18, quot. in preced.). Ib. XXXI, 28 לא אַבְּהַבְּהָּי thou didst not wait for me (give me an opportunity, h. text אַרבער להו להו Targ. I Chr. IV, 18; a. fr.—Yeb. 91 אַרבער להו לאַנְהָּרָי she ought to have waited.

בְּעִבְּי, v. מִאָּיִם, Targ. O. Num. XVI, 2; 17 ed. Berl.

אָרָם m. (b. h.; נְבִּין) giving, gift.—מדון מדון giving of the Law, revelation at Mount Sinai. Ber. 58° bot. Gen.

R. s. 34; a. fr.—שמר 'מ' reward. Ab. II, 16; a. fr. מ' רמרם or smearing the blood (on the altar &c.). R. Hash. 28b; a. fr.—Zeb. VIII, 10 ימין ארבע במ' ארבע

מַחַנָּמּ ע. עַחָּרָנָא מַחַנָּאָ. ע. בְּחַהָּנָא

אַרְאָרָ, הַיְרְאָרָ pr. n. m. (abbrev. of מחנים) Matt'na, an Amora. Hull. 42^b. Y. Taan. III, 67^a top; a. fr.

ברערה c. (הְבֹּן) steaming, reeking. Pes. 111b bot. [read:] אדמי כרערה (v. Rashi a.l.; Rashb. אדמיתונא, read אדמיתוניה (ע. Rashi a.l.; אדמיתוניה אדמיתוניה, וthpe. of ארמיתוניה כרעה, Ithpe. of ארמיוניה (from bathing). ע. בְּתוּנְיִנָּה בּרְעָרָה.

הוְלָתְּ, v. preced.

מַתְּבָא, ע. אַנְחָבָּה.

אַרָּבָּאָ f. (b. h.; נָמֵן) 1) gift, present, donation; grant, privilege. Y. Peah III, 17d bot. 'מ' וכ' מ' וכ' what is a mattanah? All my property be given to—as a gift from now, contrad. to דּראַתִּיקֹי. B. Bath. 147a מנרין למַחָנַת לכיב וכ' how can it be proven that the donation of one expecting to die is legal by Biblical law (without formal possession)? Kidd. 6^b, a.fr. שמה מ' מ' a present made with the condition that it must be returned, is legally a present (the recipient's property for the time being); a. v. fr.—Pl. מְּחָנוֹת בּהוֹנוֹת (Ber. 5ª; a. fr.—הינות כהונות בחונות בתונות בחונות בתונות v. בהופה.—Tosef. Dem. II, 7 מרלהן the priestly privileges outside of the Temple. Ib. 8 מו במי has a right to priestly gifts. Tosef. Peah II, ארבע מ׳ בכרם there are four gifts for the poor connected with the vineyard; Hull. 131^a מַחְלוֹת ענידם; a. fr.—2) (Lev. VIII, 15) sprinkling or smearing the blood (on the altar &c.). Zeb. V, 1 אחתי ש one of those applications if omitted makes the sacrifice invalid. Ib. VIII, 10 הנחנין מ' אחת וכ' blood of a sacrifice which requires only one application if mixed with blood &c., v. מַחַל; a. v. fr.—Pl. as ab. Ib. V, 3 ארבע מ' על וכ' four applications (with the finger dipped in the blood) at the four corners. Tb. 4 שחד מי שהך ארבע two sprinklings appearing like four, i. e. towards two opposite corners of the altar; a. fr.

תְּלְבֶּרְ m. ch. (מְשָׁנֶּר , teacher of the Mishnah. Keth. 8b, contrad. to מְחָנְיִר, -V. מָחְנִידָר.

name of Zedekiah, king of Judah. Pesik. R. s. 26; a. e.—
2) name of an Amora. Y. Bets. I, 60° bot. Y. Keth. IV, 28^d bot.; a. e.

בֿ*ו*נֿללע

תְּלֵבְיְרָהְ m.=יְבִּיְרְיִבְיּ Y. Ḥag. I, 76°; Midr. Till. to Ps. CXXVII 'מַ מְּחָנֵי אַ מּפְרַ דֹּלָא מִלּד הוּther a Bible teacher nor a Mishnah teacher.—Pl. מַחְנָיְנִירְן Y. Ḥag. l. c.; Midr. Till. l. c. מַחְנָיְרִי (fr. מַחְנָיִרְינַ). Num. R. s. 12 מַחְנָיִבְיָּה בַּאָר בּתַחְנָיִבְיָּה (fr. מַחְנֵיִר מַיִּבְיר (m. R. s. 12).

 \square יריי, m. du. (b. h. ; היים, cmp. (מְתְּנָא) loins. Nidd. 13^b Pirké d'R. El. ch. XXXI (מְתְנָיד וכ' Snh. IX, 2; a. e.

אַרְיִיבְיּה f. ch.=h. מְשִׁיבָה, Mishnah, esp. (in Babli) collection of Mishnahs not embodied in the Mishnah of R. Judah, as Boraitha, Tosefta &c., contrad. to מַתְּלֶּרְתִּדְן (abbr. (מחנר) our Mishnah, i. e. the Mishnah proper. Targ. Y. Ex. XXVI, 9.—Taan. 21^a אי איכא שאיל לי במ' זר' ... ממחניתין (differ. in Ms. M., v. Rabb. D. S. a. l.) if there be one that will ask me something from the Mishnah of R. Hiya or of R. Oshia which I cannot answer from our Mishnah. Y. M. Kat. II, beg. 81° מַתְנִיתָן צריכת לדר׳ חייא וכי our Mishnah needs (for explanation) that of R. Hiya, and R. Hia's needs ours. Ib. מַתְנִיתֵרה דר' וכ' the collection of &c.; a. v. fr.-Trnsf. school, college. Pes. 101b במ' דבר וכ' at the school of the house of Rab Hinek &c. (where Mishnah was taught). Keth. 104° bot.; a.fr.—[Y. Ned. IV, 38° bot. מתניתון נסבין וכ׳, read: מתנירתא.]—Pl. מתניתון נסבין וכ׳. Ber. 25^b the two Boraithas quoted contradict each other!-Nidd. 33b וחני מ' (some ed. מחניתא) and he teaches Mishnahs.

תְבְּיִתְ בְּעָּתְ, תְּבְּתְּלְ, Bashan, the country east of the Jordan, v. בּרְתְּנֵן אם. Targ. Num. XXI, 33. Targ. I Chr. V, 12 (ed. Lag. 'בר מ' בבמחנן, Var. ed. Rahmer בבמחנן; a. e.

אַרְנָרָא, pl. מַּחְנָנֵרָּא, v. מַּחְנָנֵרָּא. מַחְנְנֵרָּא מַחְנְנֵרָּא smoking, v. מַחְנְנֵרָּא מַחְנְנֵרָּא

יְמַבַּנְקוּ .v. מְחָפַנִקוּ

רמה מחם (\dot{Pi} .) the worms did &c.—Yalk. Prov. 962 סופו סופו מחום שליו shall finally feed on him; ib. 961 מותח (corr. acc.).

Pi. אַרְהָ בְּיִהְלֵּךְ וֹכֹּ אַפּנּפּּׁר, season. Tosef. Bets. III, 15 אַרן בְּיַהְלָּךְ וֹכֹּ you must not (on the Holy Day) sweeten a mustard mixture by dipping a live coal into it; Sabb. 134a; Y. Bets. IV, 62° bot. Sabb. 90a אַרְרָה לְּבָּיִהְ לַּבְּיִּבְּיִּ לְּבִּי לִּבְּיִ לְבִּי לִבְּיִ בְּיִ לְבִּי לִבְּי לִבְי לִבְּי לְבִּי לְבִּי לְבִּי לְבִּי לִבְּי לְבִי לְבִּי לְבִי לְבְּי לְבִי לְבְּי לִבְי לִבְּי לְבִי לְבִי לְבִי לְבִי לְבִי לְבִי לְבִי לְבִי לִבְּי לִבְי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לְבִי לְבִּי לְבִי לְבִי לְבִי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לְבִּי לְבִּי לִבְּי לִבְי לִבְּי לִבְי לִבְּי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְּי לִבְּי לִבְּי לִבְי לִבְּי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְּי לְבִי לִּבְי לִבְי לִבְּי לְבִי לִּבְי לִבְּי לְבִי לִּבְי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְי לִבְּי לְבִי לְבִי לִבְי לִבְי לְבְיי לְבִי לְּבְי לְבִי לְּבְיל לְבִי לְּבְי לְבְּי לְבְיל לְבִי לְּבְיל לְבִי לְבְּי לְבְיל לְבִיל לְּבְיל לְבִיל לְּבִיל לְבִיל לְבִיל לְּבְיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבִּיל לְבִּיל לְבִיל לְבְּיל לִבְיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבִיל לְבְי לִבְיל בְּי לְבִּיל בְּי לְבִּיל בְּי לְבִיל לְבְיל לְבִיל לְבְיל בְּיל בְּיל בְּיל בְּבְיל בְּיל בְּי לְבְיל בְּי לְבְיל בְי לְבְיל בְּבְיל בְּיל בְּיל בְּבְיל בְּיל בְּיל בְּיל בְּיל בְּיל בְּבְּיל בְּבְיל בְּבְּיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְּי בְּבְּבְּי בְּבְיל בְּבְיל בְּבְּבְיל בְּבְיל בְּבְּיל בְּיל בְּבְיל בְּיל בְּבְיל בְּבְּיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְיל בְּבְּבְיל בְּבְיל בְ

Hif. ממחקדם to sweeten. Cant. R. to V, 16 (play on ממחקדם ib.) להם וכ' להם וכ' ה' he sweetened (softened) the word for them; Num. R. s. 10, beg.

Hithpa. אָרְמְיִתְיּה to become sweet, to be quieted. Y. Ab. Zar. l. c. במרום שומים when the waters praise their Creator, they grow calm. Gen. R. s. 13, a. e. מְּמִרָּה (some ed. מְמִרָּה (corr. acc.) the salt water becomes sweet in the clouds; Taan. 9b Ms. M. (ed. מְמִרְּחָר, corr. acc.).

בְּחָרַק ch. same, v. בְּחָרַק.

Pa. בְּחַלֵּ to taste, suck (v. preced.). Ab. Zar. 18b שמש he dipped one finger (into it) and sucked the other.

Ithpa. propre to become sweet. Targ. II Chr. XIII, 5.

אַרְּקְלְּכְּהְ f. (בְּחְלֵּבְוֹ I)=h. בְּשְׁלִוֹלֶח, plummet. Targ. Job XXXVIII, 5. Targ. II Kings XXI, 13.—[Pes. 50^b, v. בְּחְלֵלְהָא

אָרָקְלָא m. (אַבְקרָ II) stumbling, offense. Targ. Is. VIII, 14 (ed. Wil. אָבְקרָם). Targ. Prov. XII, 13 (not יְּהָהַ, h. text מִּוּקטּ).—[Targ. Ps. CV, 37, read: מִיּקרָ, v. בְּיִבָּה II.]

ביקר, אייב, אייב, אייב, m. (אַרְהָן וֹיִהְלּרוּ, weight. Targ. Ex. XXX, 34. Targ. Lev. XIX, 35; a. e.—Y. Sabb. XX, 17° bot. אווא יה the weight of a Zuz; a. e.—Pl. מְּחְקְלֵּרוּ, בַּחְקְלֵּרוּ, בַּחְקְלֵּרוּ, בַּחְקְלֵּרוּ, Targ. Lev. XIX, 36 (some ed. בְּחָרָלָרוּ, ...). Targ. Deut. XXV, 15; a. e.—Bekh. היברא במחקל דינרא מייב במחקל במחקל במחקל במחקל במחקל במחקל במחקל במחקל במחקלים twenty times the weight of a (Tyrian) Denar.

ארק היותי f. (יוְבְּהָ) a firm, decided solution. Yoma 70^a לת מירכ לות מירכ לא משכחת לח מירב (Ms. M. 2 מתרצא) (from the words of the Mishnah) you cannot arrive at a decided answer, but you must adopt either &c.

אַרְרָאָ f. (מְדָּאָ I)=h. מְשֶׁרָה, infusion. Targ. O. Num. VI, 3 (ed. Berl. מָבֶּי).

, Koh. R. to III, 9, v. שׁרֵב Af.

אַרְרְרָּשְׁה , מְּרְרְּשָׁה , divorced woman. Targ. O. Lev. XXI, 14. Ib. XXII, 13 (Y. מִיהַר, not יֹבִיהַר, not יֹבִיהַר, O. Num. XXX, 10 (Y. מָהַר); a. e.

רבר (בתר הבים, Targ. Prov. VI, 30, v. בְּמֵר, a. בּמָר I ch.

אבּוֹרְבּוֹרְבּוֹרְבּוֹרְבּוּרָתְ f. (רוּם Palp. of רוּם subject for self-

elevation, object of contempt. Targ. Ps. XXII, 7 (h. text בווים, cmp. preced. w.).

אַבְרַחָּם, v. next w. a. אָחָקָּרָהָא.

ארבייביים f. (אְרַבְיּהְ) sustained version, a tradition the objections to which have been met successfully, opp. אַרְיָשָׁבְּיִּבָּי.
Sabb. 121^b; Pes. 99^b bot.

'D as numeral letter, fifty, v. 'x.

Gen. V, 2; a. fr.

אָנָא I, און אַנּא דע Y. Ter. V, 43° bot. און I, too, think so. Y. Ber. IV, beg. 7° אמררות וכי מול and I gave a reason for it; a. fr.—V. לִינָּא, הָיָּהָּ-Pl. Y. B. Kam. II, beg. 2° אמררון וכי why do we say &c.; a. fr.

אבין ווא. (also adverb) (b.h.; cmp. כלו 1) hurried, half-done. Pes. 41° bot. או אכלו מא if he ate it (the Passover lamb) half-done. Ibb אכלו מא ישנו בבל האכל נא ישנו בנל האכל נא is subject to the law (Ex. XII, 9) &c. Tosef. Macc. IV (III), 1, contrad. to ידו. Men. 78b בידו מידי, אורי, מצדו מידי, מצדו מידי, מצדו מידי, מצדו מידי, ווארי, הוא היידי, ווארי, הוא הוא היידי, ווארי, וו

X III (b. h.) *I pray, prithee.* Yoma IV, 2; a. fr.—Ber. 9^a, a. e. אין נא אלא וכ', v. תַּקְשָׁת, v. תַּקְשָׁת.

אנו אין soot (?). Lam. R. to IV, 8 (ref. to אוש, ib.) מחרא כי

לגלא ה. (גלא, corresp. to h. לקלא, cmp. Syr. נגלא ה. 2284) small cleft, cavity.—Pl. בְּאַבֶּלָי Kidd. 61°; B. Bath. 103° (some ed. בְּאַבֶּלָי Ms. M. בַּאַבֶּלִי Ms. H. בָּאַבָּלִי אָר אָר הַרָּבְּי אָר אָר הַרָּבְּי אָר אָר הַרְּבָּי אָר אָר הַרְּבָּי אַר הַרְּבָּי (גלאלי בּר בּר מבר.).—B. Kam. 61° top, v. בַּאַבָּלַי (corr. acc.).—B. Kam. 61° top, v. בַּאַבָּלָּבָּר.

כור .ע. כאר.

רישא דני ל m. (דרי, v. נדר, flying off. Sot. 45b רישא דני it was the head (of the murdered man) that flew off and fell (at a distance from the body). Ned. 16a

ב' Rashi (ed. only ') flew off from, i. e. rejected the reason given by A.

m., אורה (b. h. ;=הוה, v. אורה) suited, becoming; handsome. Tanh. B'shall. 11 'שררה וכ' it is meet to sing unto the Lord. Sabb. 133^b; Naz. 2^b כוכה כי a handsome Succah; a. fr.—Ib. I, 1, v. נַאִּרֹם.-Pl. נָאָרִם; נַאָּרֹם: Sifra Aharé, end (ref. to Lev. XVIII, 26 אתם נ' (ושמרתם אתם כ') ים וכרים וכ' you are the proper persons to guard them (the laws of chastity), because you opened (were the first to observe) them. Tanh. Mas'é 4 יחם נ' ולבושיהם נ' הם נ' לארץונ' they are handsome, and their garments are becoming, they are suited to the land, and the land to them. Ned. IX, 10 בנית ישראל נ׳ הן אלא וכ׳ the daughters of Israel are good-looking, but misery disfigures them. Sabb.1. c. Sifré Deut. 320 (ref. to Deut. XXXII, 19) ממה שהם כ' לו וכ' because they are pleasing to him (he calling them sons and daughters), they are bold before him. Tosef. Sot. II, א רולדת כ' she will bear handsome children; Y. ib. III, 18d bot. לעום; a. fr. מאות f. pl. (noun) beauties. Lam. R. to II, 2 (ref. to אות, ib.) בל נאותרו של יעקב all the beauties (excellent men) of Jacob. Yalk. Ex. 244 (ref. to ואנוהו, $\mathrm{Ex.}\ \mathrm{XV},2)$ אגיד נאותיו ושבחו של וכ' I will tell the excellencies and praises of &c.; ib. אדבר בנאיתיו ושבחרו; Mekh. B'shall., Shir., s. 3 בנכוארו שבחו (corr. acc.); Yalk. Cant. 988 כנייתיו ובשבחו, read: כנייתיו, v. יני. Treat. Sof'rim III, אווו, 13 הרבות בנאית שלו speak much of his excellencies. Lam. R. introd. end, v. קרנה; a. fr.—נאָדה (adv.) becomingly, well. Tosef. Yeb. VIII, 4, a. e. י דירש preaches well, יונ' and acts in conformity (with his words).

האבן f. (b. h., v. preced.) marked off, distinguished place.—Pl. constr. בנ' דשאים של Deut. R. s. 7 end בנ' דשאים של in the grass-covered oases around the well.

to be becoming &c., v. גאל to be becoming &c., v. נאר

*אָרְלְאָלְיּ pr. n. pl. Nausa. Erub. 83ª Bunios sent to Rabbi a modius 'ז דמן (Var. אנאסא, גיסא, גיסא, ע. Rabb. D. L. a. l. note 50) copied from the standard measure of N., v.—[Perh. our w. is ναός temple where the standard measures were kept.]

ירא' ענארץ, כארץ, ענארץ, v. sub.

אוית, ע. אוית.

גרנוטאר, v. גרנוטאר.

אס, און (b. h.; cmp. אוא) to be becoming, handsome. Pi. לְּאֵוֹקְהּוּ to beautify, decorate. Succ. 10° לָאָוֹקְהּוּ to decorate it (the Succah); a. e.

(גאָרם, part. of בָּאָרם, נָאָרם, pl. of נָאָד, a. אָנָ II q. v.]

אלר) I m. (אלר) אוו, v. P. Sm. 2260) lamenting, howling. Snh. $59^{\rm b}$ יארוד (Rashi רונין שוטח; Yalk. Gen. ארוד (ירוד נאלה), v. ירוד איני.

אלבא, TI, אובְצְנָא m. (לְּהִר ,לְּהִר P. Sm. 2260) ו) fatigue, heavy load; cmp. אוּבְצָנָא Targ. Y. Deut. XXI, 3 דלא סלים עלה דכר ולא אטרחא במי שעבוד דניר בני רא מסלים עלה דכר ולא אטרחא בוי שעבוד דניר) בני being a gloss interpreting (נאלא cmp. Targ. Y. Num. XIX, 2.—2) incubus, asthma believed to be caused by a demon בון נפלים מאר מאר (ref. to דות קצרה סאר ניהו נאלה (read באר ניהו נאלה (Rashi האלה or הוא tread; missing in Talm. ed.) what is it? Nâla. [Prob. version; נאלה ביהו ני מאר נ' הנא רוח בן נפלים וכ'.]

DNO to speak, v. DD.

אָרָהְיָּבֶּי m. (b. h.; אָבַיִּךְ faithful, trustworthy. Rer. 60ª, v. אַבּיִד, a. fr.—Esp. neëman, one who can be relied upon in matters of tithes and Trumah; cmp. אַבָּיר Dem.II, 2; Tosef. ib. II, 2 לווי לדירות כ' וכ' ב' Dem.II, 2; Tosef. ib. II, 2 לביר לדירות כ' וכ' ב' he who takes upon himself the obligations of a neĕman, must give tithes both of what he eats &c. Dem. IV, 6; a. fr.—Pl. בַּאֲבָיִרָּתְּ

לגא, f. (a corrupt. from mamma, $\mu \dot{\alpha} \mu \mu \eta$; cmp. Syr. 2387) mammy, aunty, old maid, slave. Sot. $42^{\rm b}$ (ref. to מערות I Sam. XVII, 4 a. 23, with play on מערות ib., as if בי מאה פר וחדא כ' (מאה עָרִוֹה (Rashi באר בי וחד (אראי בי וחד); Yalk. Sam. 125 (אראי בי וחד); Ar. ed. Koh. s. v. בי בי וחד (אראי בי וחד);

לי באפאר וחדר כ'...) Goliath was the son of one hundred papae (fathers) and one old maid; [Rashi: רוד ב' and one, the real parent; Tosaf. a. Ar. מודר כ' and one dog; v. Ruth R. to I, 14, a. Midr. Sam. ch. XX].

לאַרָּ (b. h.) to be unchaste, voluptuous, esp. to have illicit intercourse; to commit adultery. Lev. R. s. 23 (ref. to Job XXIV, 15) [read:] מלא האמר שכל מר שהוא לואָת בעיניו נקרא לואָת בעיניו נקרא לואָת בעיניו נקרא לואָת בעיניו נקרא לואָת מוּאָר בעיניו נקרא לואָת מוּאָר מוּאָר בעיניו נקרא לואָת do not say, he only who is unchaste with his body is called a noëf, but even he who is unchaste with his eye &c.; Pesik. R. s. 24 (corr. acc.); a. fr.—Esp. מאַר adulterer, paramour; f. ראָה adulteress. Ib. Num. R. s. 9; Tanh. Naso 4; a. fr.

Hif. קיאין to cause illicit intercourse; to bawd. Shebu. l. e. קיאין לא חנאף לא חנאף (Ms. M. only לא חנאף (Ex. XX, 14) 'thou shalt not be lewd', (which implies) thou shalt not assist lewdness.

ch., Pa. אבי same. Targ. Is. LVII, 3.

אָרְאָסוּן, Y. Sabb. IX, 11^d top יו, read: רְבְּאָפּוּן, as Y. Ab. Zar. III, 43^a bot.

לְצְׁלֵ (b.h.; cmp. אָשׁ) [to press, stamp in anger, v. Deut. XXXII, 19,] to be indignant; to be bold; (act. verb) to reject, insult, blaspheme.

Hithpa. הְחָנָאֵץ to be insulted. Midr. Till. to Ps. LXXIV, end שמחרום ובחומים do it for the sake of thy great and holy Name which is blasphemed and insulted in the world; a. e.

יְנְהַלְּע, v. אָהַלָּאָ,

אין If. (b. h.; cmp. אוני) groaning. Ex. R. s. 1 (ref. to Ex. II, 24) אוני the groaning of the wounded. Ib. s. 6; a. e.—Esp. n'akah (prayer in distress), one of the expressions for prayer. Lam. R. introd. (R. Hănina); Sifré Deut. 26; Deut. R. s. 2; a. e.

ב<u>ְּבַנְה</u>ֵהָּ

וריק II, ארן (דובן f. (v. preced.; cmp. פנים) [longnecked,] camel. Kel. XXIII, 2 (Ar. אוווים); Sifra M'tsora, Zab., Par. 2, ch. III הווח Tosef. Kel. B. Bath. II, 7 ישים the seat (saddle) on the camel's back. Sabb. V, 1 (51b) 'אנ' (Ms. M. אנ'); Y. ed. הווחות); Y. Bets. II, 61e bot. הווחות.

תוֹלָם, Midr. Sam. ch. VII, v. וְּלָּבֶּר. I.

אַרְרָאָלְ, אָרְלְ, ch.=h. הָאָיָן II. Sabb. 51^b .—Lam. R. to I, 1 הרא מאר) מירא (חד מארי Ar. (ed. אָיָרָאָ a blind camel.

ו נְיר .v. נָאָר I.

ארן ה. (אורו) [joint,] seam of a wound, cicatrix (cmp. נְעָתָא f. ווֹ, אַרוּבָּדוֹ (Ar. בָּרַבְּרַחָא). B. Kam. $85^{\rm d}$, ע. בָּרַבְּרָחָא (Ar. בָּרָבָּחָא).

** eggs of lice, Var. in Ar. for אַנְבָּא II.

נבר , עבא, נבא ת. זבר II.

אָבֶרָא, ע. אָבָבָאָ.

בר שרא הוא m. (preced.) shoot, twig. Pes. 74° (ליבי Ms. M. (ליבי) a twig (of the pomegranate tree) of this year's growth.

אבקבים m. (preced.; cmp. b. h. מְלְבָּל a vessel, nabga, a certain measure, אַלְבָּל Ber. 51 b' כל האר כל האר כל האר מונה the whole nagba is of the wine over which the blessing has been pronounced.

נוּבְהָיקוֹס, v. נוּבְהָיקוֹס.

ז נבר, v. יבו I.

לבן (b. h.) 1) pr. n. pl. Nebo, a town on the eastern side of the Jordan. Sot. 13^b (identifying 'ש with הר כב') ים Mount Nebo in Moab. Ib.; a. e.—3) Nebo, name of an Assyro-Babylonian deity. Snh. 63^b; a. e.—[Tosef. Pes. II (III), 20 הריך, כ' הריך, כ'

TN בוארן (כבא (כבא (כבא (כבא (בא אלא לא לא לא לא לא הארן אוו, 48° bot. (ref. to Zech. III, 8) לא אלא הארן מופח אלא מופח לא מופח לא מופח לא מופח לא מופח אלא מופי אלא

Lev. R. s. 10, beg.; Yalk. Is. 307 לי פעוכורה plain words of prophecy, י cepeated words &c. (as nahāmu nahāmu, Is. XL, 1); a. fr.—V. בראות.

יָבִראוּתָא, v. בָרְאוּתָא.

יבוּאָת, v. יבוּאָת ch.

ברב m. (b. h.; בבל, cmp. בבב) hollow; trnsf. hungry.

B. Bath. 12^b (homiletic interpret. of Job XI, 12).

*לוֹבְיוֹת (מבוֹ distributor (of royal largesses), chief. Cant. R. to VII, 7 (ref. to הבוברת Dan. V, 17) מבו מבו מבו מבו מבו המון היינון ... נְבוֹ בְּנָתְא (ded. היינון היינון ביינון בו בואתן there (in Rome) they name an eparch (a high officer) distributor of largesses (Comes Largitionum).

ארן ברובותאך, v. preced.

The line (b.h.) pr.n.m. Nebuzaradan, a high officer of king Nebuchadnezzar, Ex. R. s. 46. Gitt. 57^b. Snh. 96^b; a. e.

קבון m. (b. h.; בוּרָב) bewildered, confused, perplexed. —Pl. יְבוּבִרן, וְבוּבִרן. Mekh. B'shall., s. 1, v. עָרֶבָּב.

(נבר כ' also in two words (נבר כ' (b, h.) Nebuchadnezzar, king of Babylonia. Ber. האה של נ' when one sees the ruined palace of N. 1b., a. fr. בי הרשע. Ex. R. s. 8 (among the four kings that declared themselves gods); a. v. fr.

ניבול .v. לָבוּל.

אַרָּבוֹלְירְ, mean person, scamp.—Pl. לָבוֹלִין. Y. Macc. I, end, 31b ארת ג' סגרן מאן דכי there are plenty of mean persons who see their fellowmen taken out for execution (through false testimony) and say nothing (although they could save them).

Bub. (oth. ed. בריא, corr. acc.). Y. Bicc. III, 65^d top. דעקב יש כי בי Midr. Sam. eh. VII (not 'בה').

יִבוּאַתָּא. v. אָנָבוּאַתּא.

בוברי, לבוְבָּי, לְבוֹנְיּבּי, לְבוֹנְיּבּי, עַבּיבּי, present, largess. Dan. II, 6; a. e.—Pl. יְבִּיְבְּיִלְ Targ. Jer. XL, 5 (ed. Wil. נְבִיְבָּיְרָתְּא (fr. הְבִּיבְיִרְא), constr. יְבִיבְּיִרְתָּא Targ. Y. Deut. XXIII, 24.—[Dan. V, 17, v. יוֹבַנָּ-.]

לבבר (b. h.) to bark. Y. Yoma VIII, 45^b top (of the mad dog) יה מוברות מוברות מוברות מוברות מוברות ווא and the dogs bark at him; ib. יבות ווא מוברות ווא he barks, too, but his voice is not audible; Bab. ib. 83^b. Ex. R. s. 20, end; a. e.

למיבון ch. same. Targ. Ex. XI, 7 למִלְבּוֹן (ed. Berl. למִלְבּוֹן לֹמִלְבּוֹן Is. LVI, 10 למִלְבּוֹם ed. Lag. (oth. ed. מָלֹם).—Pes. 113ª do not live in a place דלא נ׳ בה כלבא where no dog barks. Erub. 86ª, v. בּוֹרְיִרָאָא.; a. fr.

dog (cmp. preced.).

שבו (b. h.; emp. בטם, v. Friedr. Del. Proleg. p. 98) to burst forth, to shine.

Hif. קברט 1) to illumine. Targ. II Esth. I, 2 (in an enigma about nafta) בְּבְרִט לברת וְבָבְרִט לברת it is poured out like water and illumines the house.—2) (cmp. בְּבִיךְי לַבְּי to look. Yalk. Gen. 76 (ref. to Gen. XV, 5) בֹּיךְ (Gen. R. s. 44 בְּבָיבִן ק. v.). Pesik. R. s. 21 [read:] בארקונין ווווי (Gen. R. s. 44 ביר בה ... בר הוא מַבְּבֶּיר לבה ... בר הוא מַבְּבֶּיר מבה ... בר הוא מַבְּבֶּיר מבה מון a thousand people look at a portrait, every one says, it is looking at me. Ib. ולהבר וכי אחר ומדור וכי מה לך מברם באלו book at every one of the Israelites and say &c. Ib. און מברם באלו dost thou look up to those men?; a. fr.

Pi. נְרַבֵּט same, to have a vision. Snh. 101^b (play on נְרַבֵּט he (Nebat) had a vision but did not see (interpret it properly); ib. בְּכֵּל וְרַל נְּרָט נִי Yalk. Kings 196.

ברן דנ' ch. (v. preced.) to sprout, grow. Taan. 4a כרון דנ' when it once has sprouted, it grows fast. M. Kat. 18b הור נ' (the rumor after having died out) comes up again.

ים בו I (b. h.) pl. n. m. Nebat, father of Joroboam I. Snh. 101^b , v. עבט. Ber. 35^b ; a. fr.

ביב II Nebat, an Arabic settlement south-east of Palestine (v. Sm. Bibl. Dict. s. v. Nebayoth). Targ. Is. LX, 7 (ed. Lag. a. oth. כברות). Targ. Y. Num. XI, 22. Targ. Ez. XXVII, 21 (h. text

 \square בְּבְּעִרְיה m. (preced.) Nabaṭaean. Y. Shebi. VI, 36^b bot. (transl. הקרמני, Gen. XV, 19); Y. Kidd. I, 61^d top בְּבָּעָיִרה, Gen. R. s. 44 end בְּלְּמִירָה (B. Bath. 56^a אַנְּקּוֹהָי, וּלְקְינִר (ransl. הַלְּתִּרָר , Gen. l. c.; v. Rabb. D. S. a. l. note 6). — V. נַפְּתְּרָר אַ, נַּוְנִשִּׁר.

ניבות I, וובן (cmp. next w.), Pi. יובות to blow ablaze. Tosef. B. Kam. VI, 22; B. Kam. 60°a, v. בָּבוּה.

לבון, און (b. h.; cmp. נְבֵע to burst forth, blow. Nif. איַב א to be inspired, to prophesy. Snh. איל וכיבא על וכי let Obadiah come ... and prophesy against &c.;

رجال , constr. of مرجال

m. (b. h.; preced. wds.) prophet. B. Bath. 12^a לאר כ' וכ' אטר חכם לאר מי was a scholar never a prophet? Ib. חכם מדיף מני a scholar is superior to a prophet. Meg. 15a; a. ${
m v. fr.}-Pl.$ כביאל, נביאל, כביאל. Sot. ${
m IX},$ 12 כי הראשונים ${
m the \ early}$ prophets (of the first Temple). Lev. R. s. 1, beg., v. 773. Pes. 66^a אם ארן כ' חן בכר כ' חן if they (the Israelites) are no prophets, yet they are sons of prophets (they will find what is right intuitively); Y. Sabb. XIX, 17ª top. Lev. R. l. c.; Gen. R. s. 74 לְבִּראֵר ישראל Israelitish prophets; כֹּבִיאֵר ישראל אימות העולם heathen prophets; a. v. fr.—אים (sub. ספר (sub. ספר) נברארם (sub. כפרר) N'biim, Prophets, the second division of the Scriptures. Tosef. Meg. IV (III), 18 ארן מפטרריך we read in the Prophets for the Haftarah no more than three verses at a time (to be interpreted). Meg. $21^{\rm b}$ ובנביא אחד וכ' and when reading from the Prophets (for the Haftarah), one reads and two may interpret. Ib. 27º מנידורן ... על גבי נביאים וכתובים you may put ... parts of the Pentateuch on the Prophets or the Hagiographa, but not the Prophets &c. B. Bath. 14b סררן של נ׳ the order of the books of Prophets; a. fr.—Fem. נְבֶראָה. Pes. 9b is the weasel (huldah) a prophetess to know &c.? Deut. R. s. 6; a. fr.—Pl. נְבִּראוֹת. Meg. 14^a; a. e.

אַבָּר, אָבָד, ch. same; constr. נְבֶּר, Targ. Jud.

VI,8. Targ. Gen. XX,7 (O. Ms. II אַבְּיָא). Targ. Deut. XVIII, 20; a. v. fr.—Gitt. 57 ס י הוה בן וב' ל there was a prophet among us who rebuked us &c.; Lam. R. to II, 2 י הוא י בי מוא י בי מוא מי בי מוא אַביאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בְּבִיאָר, בּבִיאָר, בּבִיאָר, בּבִיאָר, בּבִיאָר, בּבִיאָר, עבראַר, עבראַר, בּבִיאָר, בּביאָר, בּבייאָר, בבייאַר, בּבייאָר, בבייאָר, בבייאָר, בבייאָר, בבייאָר, בבייאָר, בבייאָר, בב

נָבִראָ, ע. נָבִראָה.

תבראה (denom. of בליאור) prophecy, prophetic mission. Meg. 15a בלי בלי בלי בלי בלי לי עומרו (מקום) אם (v. Rabb. D. S. a. l. note) wherever the name of a person and that of his father are mentioned in connection with prophecy, it is sure that he was a prophet and the son of a prophet. Snh. 39b שנו דבריהו לני for what merit was Obadiah granted the gift of prophecy?—Bekh. 45a שנו דבריהם כוברים לאפור לי they made their verdicts like those of prophecy, i. e. they gave no reasons for their opinions. B. Bath. 12a; Erub. 60b אין אלו אלא דברי ני these are prophetic verdicts, i. e. obviously well-established traditions; a. e.

ברות (כל אור). ברות (בואר). ch. same. Targ. O. Ex. XIV, 31 ברות (בואר). Targ. Prov. XXXI, 1. Targ. Y. II Num. XXIV, 15; 21 (Y. I (נְבוּרִה בּרִי הַבּרּאַרְהְרָה וֹכ -B.Bath. 15 שיקר נְבִּרְאַרְּחְרָה וֹכ ' their main prophecy was directed to &c.; וֹנְבוּאַרְחָרָה (של Ms. M. (ed. מִבְּרְאַרָּח מִי אוֹת מֹי אוֹת דֹער (ברי אוֹת מֹי אוֹת הַל הַבּרֹאַר וֹת מֹי אוֹת הַל הַבּרֹאַר וֹת מֹי אוֹת הַל הַבּרֹאַר וֹת מֹי הַלּאַר (של הַבּרְאַרָּה הַל מֹי אוֹת מֹי הַלּאַר הַלּאַר וֹת מֹי הַלּאַר (של הַבּרְאַרִּה הַל הַבּרְאַרָּה הַל הַבּרְאַרָּה הַלּבְּרָאַר הַלּאַר הַבּאַר הַלּאַר הַבּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַבּאַר הַבּיאַר הַבּאַר הַבּיּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַלְּאַר הַבּיּאַר הַבּיאַר הַלְּאַר הַבּיּאַר הַלְּאַר הַבּיאַר הַבּיּאַר הַלְּאַר הַבּיּאַר הַבּיּאַר הַבּיּאָר הַבּייּאַר הַלְּבְּיִי הַבּיי הַבּיאָר הַבּיי הַבּיאָר הַבּיי הַבּי הַבּיי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבְּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבּי הַבְּי הַבְיי הַבְּי הַבְיּי הַבְּי הַבְּי הַיּי הַיּי הַיּי הַבְּי הַבְּי הַבְּי הַיּ

יַנְבִיאָתָא, יְנְבִיאָתָא, עַבִיאָתָא. יַנְבִיאָתָא.

יבר v. גברג, ינברג.

. נָבַרָה, ע. הַנָבַיָּה.

(b. h.) pr. n. Nebayoth, an Arabic settlement, v. אָבֶּר II. Targ. Is. LX, 7 (v. בְּבָּט II). — B. Kam. 92° אפר' פר' כ' וכ' even if he offers all the rams of N., he will not be forgiven until &c.

אָבָראוּתָא, v. נְבִראוּתָא.

יַּלְבַרֶּעָא, v. צְּבָרֶיָּעא.

אין עבריא, v. next w.

קבריר, א. בשני מחלי נושרת עלידון ול. (נְבָא) sproutings, leaves and flowers. Ab. Zar. III, 8 (48b) (בְּבָּא) sproutings, leaves and flowers. Y. a. Bab. ed. (Mish. הַבְּלִירָה, v. Rabb. D. S. a. l. note 6) because the foliage of the Asherah drops on them &c., v. בְּבָּי, Ib. 48b ווֹבְּלֵירָה. Ib. 48b מוֹב מוֹני בני ווֹב לוֹני בני וֹב the benefit conferred upon a plant by its foliage, is neutralized by the disadvantage of the shade. Meïl. III, 8 (14a בני ולא בני (Rashi (Bab. ed. בְּבָּיִרָה, Mish. וֹנְיִרָה, neither by using the shavings nor by using the sproutings (twigs &c. of the dedicated tree); Tem. 31b מבורר ווֹני בְּבָּיְאָ Pashi (ed. Zuck. (Var. בְּבִירָה, מבורר מבי, במוֹרִיה, כמוֹרָיה, corr. acc.)

יְבֵּלי v. sub ,נְבֵוּלְהָא, נְבֵוּלָא, עָבֵוּלָא, עָבֵוּלָא, עָבֵוּלָא.

לבל (b. h.; cmp. הֹבְבֹּן to fade, shrivel, decay. Y. R. Hash. I, 56d bot. הְלָלוּ נוֹבְלּין, v. דוֹב III. Erub. 54a הַלְלוּ נוֹבְלּין. Gen. R. s. 53 (ref. to Is. XL, 7) יבש חצירו אוריב Abimelech's grass is dried up and his flower has faded, but &c.; a. e.—V. הֹבְבֹּוֹנוֹ

נֶבֶל

Pi. נבל 1) to cause fading; to ruin, deface; to disgrace. Y. Shebi. I, beg. 33° מיכן ואילך הוא מְנַבֵּל פירותיו after that time (by ploughing an orchard field after the Feast of Weeks) he causes deterioration of his fruits. Ib. IV, 35^b $bot.; Y. Maas. Sh. V, beg. <math>55^d$ אילן שהוא מנבל פירותיו a tree which fails to mature its fruits ; (Hull.77b; Sabb. 67a שמשרר, v. נְשֵׁר. Y. Sabb. IX, 11^d; Y. Ab. Zar. III, 43^a bot. צאהר treat him (the idol) like excrements, make him abominable (change his name cacophemistically). Cant. R. to V. 16 מנבל אה עצמו בשרט he begrimes himself by working in clay. Ib. אל תּוַבְּלוּ וֹכ׳ do not degrade yourselves by any evil thing (ref. to Lev. XI, 43; XIX, 28); Num. R. s. 10, beg. Ib. (ed. Amst. p. 240^b) המנבלת עצמהו who neglects her appearance, opp. מקשטת. Ber. 63b (ref. to Prov. XXX, 32 כל המנבל עצמו על וכ׳ (נבלה he who lowers himself (exposes his ignorance) for the sake of learning, shall finally be raised; Midr. Prov. to ch. XXX אם לְבֶּל וֹכּ; Gen. R. s. 81 אם נבלת עצמך; Ab. d'R. N. ch. XI אם מנבל אדם ינצמו וכ' if a man makes himself look offensive (through privations) &c. - Midr. Prov. I. c. (ref. to Prov. I. c.) זו דון לבטל (not לכטל) that means the Greeks who decreed to disgrace Israel's women; a. fr.—ים ני פרו make one's mouth turpid, to talk obscenely. Sabb. 33a; Keth. 8b; a. e.—2) (denom. of כבלה) to make an animal ritually forbidden by unskillful slaughtering. Tosef. B. Kam. X, או וניבלה if one entrusts his animal to a slaughterer, and he makes it unfit, v. infra.

Hithpa. הְּהַבְּבֵּל הְרְהְנֵבְּל 1) to be defaced, degraded, disgraced. Y. Yeb. XII, end, אווי 1) to be defaced, degraded, disgraced. Y. Yeb. XII, end, אווי 1) to be defaced, degraded, disgraced. Y. Yeb. XII, end, אווי 1) what was the cause of thy disgrace (exposure of thy ignorance) in the Law?; Gen. R. l. c. Y. Keth. IV, 28^d top. אווי ליבְּבָּל לוּ בּרְרוֹ בּרְבּבְּלְהוֹ בּרְרוֹ בּרְיוֹ בּרְיִי בּרְרוֹ בּרְרוֹ בּרְרוֹ בּרְרוֹ בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּיִי בְּיִי בּרְיוֹ בּיִי בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּרְיוֹ בּיִי בּיִי בּיִי בּרְיוֹ בּיִי בּרְיוֹ בּיִי בּיִי בּיִי בּיִי בּיִי בּרְיוֹ בּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְּיִי בְיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְיִי בְיִ

לבל ch. same, to be soiled. Y. Kil. IX, 32ª bot. דלא that his garments may not be soiled.

Pa. בְּבֵּל to disgrace, make vile. Targ. Am. VI, 8. Targ. Nah. III, 6; a. e.

I (b. h.) pr. n. m. Nabal the Carmelite. Gen. R. s. 85. Koh. R. to VII, 1, end; a. fr.

ברל II m. (נבל) Nabal (Filth), name of the genius of poverty. Pes. 111b, v. אִיָּכְיאָ II.

שהרו פורטרם. (b. h.; cmp. b. h. בבו, a. בבו, bottle. Lev. R. s. 5 (ref. to Am. VI, 5) אל בני מורטרם... אלא בני they opened their mouths with words of levity, saying, David recited his songs only with the bottle (wine).—
2) a hollow musical instrument, lyre (with a leather body).
Y. Succ. V, 55° bot. בור וכי הרא כנור וכי nebel and kinnor

(cithern) are the same, with the only difference of more strings (for the former). Ib. למה נקרא נבל שהוא מלבין וכ', v. ע"ר עור שארנו עבוד וכ' on account of the untanned skin and the larger number of strings it shames &c. Arakh. II, 6 לא הרו אומרים בנ' וכ' they (the Levite boys) sang without accompaniment of nebel or kinnor; ib. 13b does this intimate that nebel and kinnor are not the same?; a. e.-3) a leather wind-instrument, a sort of bellows. Ib. (ref. to Ps. XXXIII, 2 sq.) לעוח״ב אירדי דנפישי נימין דידיה נפיש קליה כי נ׳ קרי ליה נ׳ because the kinnor of the future will have numerous strings (ten strings), and its sound will be loud like that of the nebel, it is called nebel.—Pl. בְּבֶּלְּדִם. Ib. II, 3. Kel. XV, 6 נְבַלֵּר השרה the instruments for secular music; כֹי those of the Levites (in the Temple). Ib. XXIV, 14, v. חדום משפחת.

לבל, אָלֶבֶל, 'בּבְלֹּיָא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיּא, יבְבּלִיץ, יבּבְּלִיא, יבְבּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְּלִיץ, יבּבְלִיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְּלַיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְּלְיץ, יבּבְלְיץ, יבּבְּלְיץ, יבּבְּלְיבְּלְיץ, יבּבְּלְיץ, יבּבְ

לֶבֶלֶּה, 'תְּבֶלֶּה', מוֹבֶלֶּה', an inferior variety of figs. Targ. Jer. VIII, 13. Targ. Is. XXXIV, 4.—Pl. לְבָלֵּה'. Gen. R. s. 49 לואר צדיקים רהא אינם אלא צדיקים כ' 1 wished, they were righteous, but they are only righteous men of an inferior quality (cmp. אַבּלָּה'); Yalk. ib. 83 (some ed. לִרְּבָלֵה').

עבלא, ע. אַקּלְבָּיָג.

לבלדן, לבלד, f. (b.h.; נָבֵל;) carrion, an animal that has died a natural death. Gen. R. s. 81, end להוט אחר הני greedy for carrion. Ukts. III, 3 כבלת בחמה שמאה the carcass of an unclean animal; a. fr. - Esp. (ritual) an animal not slaughtered according to the ritual rules (v. הרַסה, הרַסה &c.). Hull. II, 4 כל שנפסלה בשחרטתה כ' whatever has become unfit through faulty slaughtering, is called n'belah, כל חראויה לגר קרויה נ' וכ' Ab. Zar. 67bsq. יטְרֶפָּה that which is fit for the stranger (Deut. XIV, 21) is called n'belah (the eating of which is a punishable offence), whatever is unfit for the stranger (putrefied &c.) is no longer called n'belah. Ker. 21a יְבֵּרְלָחוֹ מִנֹלֹן whence do we derive the prohibition to eat it when unlawfully slaughtered? Y. Shebi. IV, 35° bot. (in Chald. dict.) בשר דכי forbidden meat; Ḥull. 95a בְּשֵׂר ב', opp. בשר שחוטה. Ib. מותרות לשום they are permitted as far as n'belah is concerned, i. e. they do not make unclean (Lev. XI, 39); a. v. fr.-Pl. נבֵּילוֹת, נבֵּילוֹת. Ib.; Shek. VII, 3 איברים כ' if found cut in limbs, they are forbidden, opp. מוחרות. Eduy. VIII, 1. Ib. V, 1; a. fr.

לבל f. (b. h.; לבל 1) meanness, obscenity. "Treat. Der. Er. ch. וויר לה לי those talking obscenely. Ib. דרר אינה אינהר בי אינהר בי אינהר בי אינהר אינהר בי אינהר בי אינהר בי אינהר בי אינהר a. e.—Pl. הללאין. Ex. R. s. 24 (ref: to Deut. XXXII, 6).

לים שעשר כ' וכל שעשר כ' ול a disgraced people', for they did disgraceful things, as it is said (Ps. LXXIX, 2), they made 'the disgraced' of thy people food &c. (taking לְּבֶלֶה).—2) destruction. Gen. R. s. 38; Yalk. ib. 62 (play on משפרם אעשרו (עבודם) ב' (Gen. XI, 7) לובְּבֶלָה Gen. XI, 7) לוביל שעשרו שעשרו שעשרו בישלה לוביל שעשרו של היים לאים לא היים לא היים

לבללות f. (b. h.; preced. wds.) obscenity, levity. Sabb. 33a בָּל obscene talk, v. בָבל Pi. — Lev. R. s. 5 (play on הנבל, Am. VI, 5) בברי מי words of levity, v. בַבָּל.

לבל, אָבֶבֶל, לבּבֶל, לבּבֶל, לבּבֶל, לבּבֶל, לבּבֶל, לבּבֶל, לבּבָל, לבּבָל, לבּבָל, לבּבַל, לבּבַל, לבּבל, לבּבל, לבּבל, לבּבל, his corpse. Targ. Lev. XXII, 8 (some ed. לְּבָּלָלָּא; a. fr.—B. Bath. 110²; Pes. 113² (prov.) בשוקא וכי לבשוקא וכי לבשוקא מון לביל, flay a carcass in the street and earn a living, and say not, I am a noble priest.; a. fr.—Pl. בְּבַלְהָא זוֹם, וֹבִילַהָא, ירבלהא, ירבלהא בבילהא בבילהא d. Lag., Ms. לבלהא, read with ed. Wil. בּבַלָּהָא

לבער (b. h.; cmp. בּרְרָת) (c. בעבע a. בעבע a. בעבע a. מעברן h. burst forth; to flow, gush. Ned. 41^b בערן הלובע a bubbling spring, v. בּרְרָת.

2) to give forth, utter. Midr. Till. to Ps. XVI והיו לובעות וכ' and they (the kidneys) poured forth wisdom &c.; ib. to Ps. I; Gen. R. s. 61, beg.; Tanḥ. Vayigg. 11 והיו לובערן a. e.

Hif. בְּרַבֵּר 1) to cause bubbling, fermenting (of ointment). Koh. B. to X, 1 הברב וכי וכי מרבארש ומַבּריש ומובר one dead fly does not spoil and cause to ferment the ointment of the apothecary, but by a single sin which one commits &c. (ib. IX, 18).—2) to utter (speech). Ib. מַבּרִים דברים they utter words (of praise).

לבְעֵּב ch. same. Targ. Y. Gen. XXVI, 21; a. e.—Part. יְבְרַעֵּ יִבְרַעַ Targ. Prov. XVIII, 4.—[Targ. Job VI, 10 יְבָרַעַ some ed., read: בַּעָב, v. יַבָּרַעַ.]

Af. אַבָּע מרְבִיר, Targ. Prov. I, 23. Ib. XV, 28; a. fr.—Taan. 25^b (first time in Hebr. Dict.) אַבַּע מרביר (Ms. M. first time אַ let thy waters spring forth. B. Bath, 151^b; Keth. פולא בולא במלא במלא במלא במלא במלא במלא במלא שני שני we shall strike you with the thorn which makes no blood flow (i. e. excommunication). Sabb. 88° מבערוה דמא blood burst forth from his fingers.

תְבְּעָרֵה, name of a plant (νᾶπυ?). Y. Ned. VII, beg., 40^b, [prob. to be read: מֵנְצָה].

בְּבְרֹ (cmp. בְּבְרֹה) to dig; (of the swine) to turn the ground up with the snout. Tosef. B. Kam. I, 8 נֹבֶרר; B. Kam. 17^b נֹבֶרר.

רברא ch., impf, ינובר or ינובר (denom. of ניוברא, Syr. ברא P.Sm. 2273) same. Targ. Ps, LXXX, 14 ינוברינה (ed. Wil. ינוברינה).

palm &c.—Hull. 51^b זי דרישיגן if an animal fell upon a pile of dried bark, we apprehend internal injury (v. ריסוּק.).

נפרוא, ע. ענפרוא.

לבְּרֶעָה f. (v. בְּרֵיכָה) wash-pond. M. Kat. I, 6, expl. ib. $8^{\rm b}$ בְּּרִיעָ, v. אָרָהָא, Y. ib. I, $80^{\rm d}$. B. Bath. II, 1 כ כובסין; a, fr.

נוֹבְהַיקוֹם, ע. בורקום.

לבריטור f. (v. next w.) lamp. Yoma III, 10; Tosef. ib. II, 3 יברישור ed. Zuck. (Var. ישר ...); expl. Y. ib. III, 41² top מְּנְרָהָא a. מִּנְהָיִאָּה.

אַרְעָרְיִבְי, cmp. Targ. Zeph. I, 12) same, lamp, candle. Targ. Zeph. I, 12.—Y. Yoma III, 41^a, v. פַּלְפֵּלָּר.

אַ (בררתא, Yalk. Deut. 874, v. בַּרִריתָא II.

נאננא . ד , כנאנא.

בות m. (b. h.; v. next w.) 1) dry soil. Tosef. B. Kam. VIII, 19.—2) south (in Talm. קירוֹם).—3) pr. n. pl. Negeb, in the district of Ascalon. Tosef. Ohol. XVIII, 15 (Var. כלכל

Pi. מחיר וְּעָבָּבּר to dry, wipe, scour. Ib. III, 1 (20^b) ומטברל (Bab. ed. בחיר וְעָבָבּר (Bab. ed. בְּעָבָּר (Bab. D. S. a. l. note 3; Y. ed. למטברל (Bab. ed. בְּעָבָּר (אַרָבָּר (בְּעַבְּר (בְּעבר (בְּבר (בְּעבר (בְּעבר (בְּעבר (בְּעבר (בְּעבר (בְּבר (בְּעבר (בְּעבר (בְּבר (בְּעבר (בְּעבר (

Hif. הְנְּבֶּרב 1) same, v. supra.—2) (denom. of נֶלֶב to go south. Erub. 53^b (in an enigmatic speech) ודו' למפרבשת and went south to the great scholar (v. נְמִבְּרבּשֶׁת).

Nithpa. נְחְנַבְּבְ to be dried up. Sifra B'huck. ch. I רְּמְנַבְּדְּ אוי the ground was dried up; Lev. R. s. 35. בון, בין בין, בין בין ch. same, to be dry, to dry out. Targ. Gen. VIII, 13; a. e.—Y. Sabb. V, beg. 7^b אינון וכי when it is dry, they name it Egyptian bean; Y. Kil. VIII, 31^c.—Y. Gitt. VII, end, 49^a ווי בוור בין the canal dried up. Ib. יבין that the canal may dry up; a. e.

Pa. מַבְּר to dry, wipe. B. Mets. 24ª יני בנלרמא רכי wiped (his hands) on his neighbor's cloak; a.e.—Part. pass:מָנַבְּבָּ f. תַּנַבְּבַ parched. Targ. Y. Num. XI, 6.

Ithpe. אָחְנֵּבֶּר, Ithpa. אָחְנֵנֶּב to be dried up. Targ. Y. Gen. 1, 9. Targ. Ps. CVI, 9; a. e.

רבן (b. h.) to draw a line; denom. כָּבֶּר.

Hif. הַּבְּּרֵד (denom. of הַבָּּרָד to show; to announce, tell; to testify. Tanh. Tsav 13 בְּבָּרָד לאַהוֹרן from there Miriam learned it and told Aaron. Ib. בַּבָּרִד שׁהַכֹּל מִוּרִים this shows (intimates) that all agreed as to her beauty. Snh. IV, 5 לְהַבְּרֶד גַּרוֹלְחוֹ וֹכֹּץ to show the greatness &c. Ib. 44^b, a. e. (ref. to Lev. V, 1) כֵּיוֹן שׁהֹי שׁוֹב אִינוֹ חוּוֹד וֹבְּיִרְד וֹנְיִין after he has once testified, he cannot again testify, i. e. is not permitted to retract; a. v. fr.—[Pes. 87a, v. בַּבְּרֵד.]—V. בַּבְּרֵד.

Hof. האַנֵּד to be told, proclaimed. Yalk. Koh. 989 משהי the word which has been proclaimed at Sinai; a. e.

Pi. לנגדו לס oppose. Yeb. 63°; Yalk. Gen. 23 (ref. to בנגדו לא זכה לנגדו לא זכה כנגדו וו fi he is favored, she will be corresponding to (in harmony with) him, if not, she will oppose him (Rashi: 'she will be a lash to him', v. א"ח כנגדו אלא לנגדו אם זכה בוה ווון; Pirke' d'R. El. ch. XII היה אל לנגדו אלא לנגדו אם זכה חדרה לו עזר ואם לאו לנגדו לחלום read not k'negdo, but l'nagg'do; if he is favored, she will be a help to him, if not, 'to oppose him', to fight.

לְנְרָד, לָּבָר, הָבָּב, ch. 1) (corresp. to h. מָשֶׁבָ, הִבָּבָ a. אָרַהָּ) to stretch; to draw, pull, spread. Targ. Jud. XVI, 30. Targ. Deut. XXI, 3. Targ. Jer. XLIII, 10.—Targ. Ps. LV, 4 דיגדון ed. Lag. (ed. Wil. רמרשו; h. text ומרשו). Targ. Y. Deut. XVII, 20. Targ. Y. Ex. XII, 21 לגורו רדיכון וכי withdraw your hands from (v. מְשַׁרָּ, a. fr.—Succ. 4b גוּד אָסִיק וכ' stretch and raise the partitions, i. e. adopt the legal fiction that the partitions around the stand are prolonged so as to reach the ceiling (v. דוֹפַן). Sabb. 101a גוּד אַדורת וֹכ׳ stretch and bring the partitions down, i. e. adopt the fiction that the walls are prolonged so as to reach the bottom. Erub. 4^b נגרדו מרנרה מרכלרה (Rashi: מבוד על מרנרה מרנרה מרכלרה (Rashi: withdraw his food from him, reduce his rations. B. Mets. 74a למידש ולמנגַד to tread the grapes and to conduct the wine into the pit. Ib. 84b נגדו מתותרה וכ' they drew from under him sixty &c., v. בְּשִׁרכְלָּא. B. Bath. 111b לרח וכי draw (take me away from here), this man does not want to learn. Pesik. B'shall., p. 90°; Koh. R. to X, 8 גוד חמר לי lead the way, show it to me. Bekh. 44b נגדו they spread for him (held up between him and take a שקולו .. נְגִירוּ בה 24ª take a cloak and spread it (as a partition); a. v. fr. - Ab. I, 13 ובר שמא וכ׳ he who stretches his fame (is ambitious), will lose his name. -2) to lash, v. Pa. -3) to guide, rule. Targ. Ruth I, 1 (h. text waw). -4) to grow long; to be drawn, follow after; to flow. Targ. Job XXI, 33 (h. text למשוך). Targ. Jer. VI,4 (h. tex רנטו). Targ. Cant. I,4 י שׁלַּדְיָנָא וֹכֹ׳) we

are drawn after &c. Targ. Deut. XXXIII, 13; 22; a. fr. (v. לְבֶּר. B. Bath. 91b בי בור הומא וכי a line of honey flowed over both his arms; Y. Peah VII, 20a bot. בי מלא וכי מלא הוא and honey flowed as much as my hands could hold; a.e.—Part. pass. ביר stretched, fainting (v. Ithpe.). Targ. Ps. LXXXVIII, 16.—Sabb. 152a, v. Ithpe.

לֶלֶד

Af. אַנְגְּרִד to declare liable to lashes. Kidd.l.c.; Yeb. 52a, a. e. רב מֵנְגְּרָד (על) רב Rab decreed punishment for him who &c. Kidd.l.c. במנגרד רב (read: מנגרד (read: אַנגרד רב), as) Yeb.l.c.

Ithpe: ארונגדר, ארונגדר, ארונגדר, ארונגדר, וארונגדר, וארונגדר, ארונגדר, וארונגדר, ארונגדר, וארונגדר, ארונגדר וואר (ארונגדר, ארונגדר, ארונ

תַּבֶּי m. (b. h.; בַּלֵּבֶׁי line, direction; prep. בַּלַ, mostly (בַּבֶּר , mostly towards, opposite, corresponding to. Sifra Tsav, Milluim, Par. ז הו כ׳ זה ני זה has not the Scripture, before this, paired the two rams, one to correspond with the other? Tam. II, 5 (29°) כנ' מערבית דרומית משוך כנ' מערבית (Mish. ed. (מְּכֵּבֶי) in a line with the south-west corner of the altar continued northward to a distance of &c.; Zeb. 58a. Ib. if he slaughtered them in the corresponding direction, but in the ground. Mekh. Yithro, Bahod , s. 11 (ref. to Ex. XX, 24) לַנְלָּדָּוֹ 'alav means in a certain direction opposite the altar (not on top of it). Ber. 10^{2} מיר אמרן with reference to whom did David compose these five psalms beginning with bar'khi nafshi? Ib. 26^b כל תמידין corresponding to the daily offerings. Num. R. s. 18 'כני מלא כנ' וכ' ארנה ארנה בנגהול this rebellion is not directed against us but against &c.; a. v. fr.—Yeb. 63a (ref. to Gen. II, 18) זכה כנגדו if he is favored, she will be his help, if not, she will be against him; ib. כתיב כנגדו וקרינן פניגדו (missing in Yalk. Gen. 23) following the writing we may read k'nagg'do (opposing him, v. נָבֶּר, but the Massoretic reading is k'negdo (corresponding to him); Gen. R. s. 17 זכה עזר ואם לאו כנגדו: Pirke d'R. El. ch. XII, v. כָּבֶּר at a distance. Num. R. s. 2 (ref. to Num. II, 2) מהו מה what distance is meant by minneged?. Ib. רלפרנן מנ' מנ' וב' we draw an analogy between minneged (Num. l. c.) and minneged (Gen. XXI, 16) &c.; Gen. R. s. 53 הא למדנו נגד מנגד.

אלב, 'לְבַּ', 'לְבָּ' חוֹ (יְבִּבֶּי) ווֹ prolongation; length, distance. Targ. Ps. XXI, 5 (ed. Lag. ילי ה' h. text ה'). Targ. Prov. III, 16 (ed. Lag. לילי מיו ווֹ, 16 (ed. Lag. לילי מיו ליה ליה ליה thou leadest me to a distant place; i.e. thy evidence

אָרָדְ, 'יֹבְ וֹ m. וֹ (יַבְּיָבֶי ;=b. h. בְּיִשְׁבֶּ) load, freight. Targ. Ps. CXXVI, 6 (Ms. יוֹבי, ed. Lag. יוֹבי). Targ. Job XXVIII, 18.—2) v. preced.

ארד. pr. n. m. *N'gada (Long)*. Lev. B. s. 25; (Gen. B. s. 46 אוֹבְיבָ).

ארקב" (נְבֶּרְ m. (נְבֶּרְ) 1) (עִּבְּרָ) 1) one who tracks a vessel.— Pl. בַּבְּרֶע B. Mets. 107b, v. בַּרְבֶּע Sot. 48a נַבְּרֶע the songs of the draggers. Snh. 106a bot., v. בַּנִוֹרָ אַ 2) leader, v. בַּנוֹרָאַ

לְבְּוֹדְאָ f. 1) (collect. noun; v. לְבִּוֹדְאָ leaders of the flock. Y. Kidd. I, 60^b top; (Y. B. Kam. X, end, 7^c, a. e. ררישא רבא וו. –2) lashing, v. לְבָּוֹא II.

רובן (b. h.) to burst forth; to be bright, shine. V. בְּּיהַ

Hif. ਜ਼ਰੂਰ 1) to shed light. Pirké d'R. El. ch. XXXVIII; Yalk. Josh. 18 [read:] היתה אבנו מגיהה את אורה its (the tribe's) jewel shed its light; a. e.—2) (cmp. Hif. of נַבַט to look over; to revise a manuscript, to correct, restore (when faded). Ber. 13a בקורא לחַגִּים when he reads for the sake of revising. Y. Sabb. VII, 10b bot. (in a misplaced passage) אם להגיה כדי לחגיה וכ' (not להגית) if (he carries ink) for the purpose of correcting, (he is guilty when carrying) enough to correct one letter. Keth. 106a מַּבְּרָהֶר לפרים וכ' the official revisers of Biblical manuscripts; Y. Shek. IV, 48° top מַגְּרְהֵר ספר העזרה (Bab. ed. Var. עזרא, v. Rabb. D. S. a. l. note) the revisers of the Temple manuscript. M. Kat. III, 4 (18b) אין מגיהין אות אחת אפר בספרי העזרה Ms. M. (ed. עזרא, v. Rabb. D. S. a. l. note) we dare not (during the festive week) correct (restore) one letter even in the Temple books (ed. in the manuscript named after Ezra). Meg. II, 2 היה if he recited the Book of Esther while he was writing or teaching or correcting it; a. fr.—Part. pass. מוּבָּה revised, correct. Pes. 112a' משאחה .. למדהו בספר מ' when thou teachest thy son, teach him from a corrected book. Keth. 19b מארט מי an unrevised Bible manuscript.

בר הכר ל. (Ms. M. אר הכר על ch. 1) same, to be bright, shine. Yoma 28b כליה טובא (Ms. M. אבָל, v. Rabb. D. S. a. l. note) if that is so (that it was the time for working men to go to their labors), it must have been bright day-light (sunrise). M.

כנות

Af. אַפַּה to dwell until late. Nidd. 65^{b} 'רַ בּמְּהָר ביה דֹיִב עמר. (עִּרִּה , יַּדְּשָׁ) they protract their negotiations before they sign.

יַנָת ע, ע, הַנָּחָת, ע, הַנָּחָת,

בּנֵב .ע. בְנָברֹב.

לְּבְּרֶבְ בֹּרְ) law of levitical cleanness concerning dry objects. Ḥag. 24^b יכי יש נ' לקדש (Ms. M. נְגִּרְבָּה) is there any distinction in favor of dry objects as regards &c. ?, v. כנב.

לנרבא f. (כָבר) dry, waste. Targ. Ps. CII, 7. – V. יַנִיבָא.

כגרד, עלגרד.

(נְבֵּר) m. (נָבֵר) leader. Sifra Aḥare, ch. XII, Par.9 (ref. to Lev. XVIII, 4) (דר המשנה ני רב' (Rabad: נְבָּרָר) not the teaching is the guide, but the practice (precedent, v. מַשֵּשׁה רב, s. v. מַשֵּשׁה רב, s. v. מַשֵּשׁה רב.).

אריי בור ביר ביר ביר ביר לני באריי ביר לני באריי ביר לני מעוראל (נְגִּירָא: a. e.—B. Kam. לנְגָּרָא: (פְנִירָא: אַנִּירָא: מברר לני סעוראל (נְגָּרָא: Ms. M. (ed. נְגָּרָא: אַרררי ביר מביר לני סעוראל (פֿנָגָרָא: Ms. M. (ed. בררגיו ביר לני סעוראל (בּגָּרָא: אַררי בּרֹרי בּרֹר מביר לני סעוראל (בּגָּרָי אַר בּרֹרי בּרַר בּרִר מביר בּרַר בּרַר מביר בּרַר בּרַר מביר בּרַר מביר בּרַר בּרַר מביר בּרַר בּרַר מביר בּרַר בּרַר מביר בּרַר מביר בּרַר מביר בּרַר מביר בּרַר בּרַר בּרַר בּרַר בּרַר בּרַר בּרַר מביר בּרַר ב

m. lashing, v. אָלָדָא II.

וֹבְּרִדְּ, אַ בְּוֹדְ m. (זְנֵגִּר, v. נְנִּרִי I) a vessel of beaten metal.—Pl. גְּגֹּרְ, נְגוֹּדֶר. Targ.Prov.XXV, 11 (h. text נוֹבֶּר.).

עְּבֶּרֹן II m., constr. נְגַר) נְגִּרֹ) duct, canal. Targ. Job VI, 15 (some ed. נְגָרָא); v. נָגְרָאָ

לורות, אבורות, לאבנא, cmp. נאני, Assyr. nagû, pl. nagê; cmp. בְּבְּיִבְּי plains, esp. islands, seadistricts; also inhabitants, colonists. Targ. O. Gen. XXV, 3

י (ed. Berl. בְּלִינְבֶּי בְּלִינְבְּיֹנְי ; cmp. Nöld. Mand. Gramm. p. 166, note; h. text לאמים). Ib. X, 5 בְּנָנִים ed. Berl. (oth. ed. בְּנֵים; h. text אַבְּיבוּ . Targ. Is. LXVI, 19; a. fr.

**NDוון m. (prob. a Babylonian corrupt. of unguentum; cmp. מגורסטור for אנגיסטור a spiced drink (v. Sm. Ant. s. v. Vinum); [Ar. a cup]. Ab. Zar. 38^b מ spiced drink of sour wine.

ַלְבְּרָוּלְ .v. נַבְּרָוּלְ.

אנגיסטור, ע. לגוסטור.

בַנְנֵין, v. נַבְנֵין, v. נַבְנֵין.

רְבְּוֹלֶ m. (בְּיַלֵּ) a complainant in a case of robbery. Shebu. VII, 1; a. fr.

לבּרוֹ (b. h.) to break forth (v. רַיִּדִּי to gore, butt, fight. B. Kam. V, 1 שור שני וכי וכי וכי וכי וכי ובי B. Kam. V, 1 אם עד שני וכי וכי וכי וכי וכי וכי שני ניי שני עני וכי וכי שני עני וכי שני עני וכי שני עני וכי שני עני וכי שלא לַנְּדָּוּה יא אם עד שלא לַנְּדָּוּה וֹ אַ whether she gave birth before he gored her. Tosef. ib. IV, 6 ווֹ בִּיִּדְי לִיבָּוּה unless he pushes intentionally. Ib. 10 יש בלוֹבְּוֹיִ וֹיכִי there are laws concerning the butter (that killed a person) which do not apply &c.; a. v. fr.—[Gen. B. s. 32, end בּוֹבְּיִבוֹ וֹיִבְי some ed., read: בּוֹבְּיַבוֹ וֹיִבְי וֹיִבְּיִּבְּי וֹיִבְּיִּבְּיִּי וֹיִבְּיִּי וֹיִבְּיִּבְּיִי וֹיִבְּיִּי וֹיִבְּיִּבְּיִּי וֹיִבְּיִי וֹיִבְּיִי וֹיִבְּיִי וֹ בִּיִּבְּיִי וֹיִבְּיִי וֹ בִּיִּבְּיִי וֹיִבְּיִי וֹיִבְּיִי וֹיִיבְיִי וֹיִבְּיִי וְּיִבְּיִי וֹיִיבְיִי וְיִיבְּיִי וְּיִבְּיִי וְּיִבְּיִי וְיִיבְיִי וֹיִבְּיִי וְיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְיִי בְּיִבְיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְיִי בְּיִבְּי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִינְיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיבְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִי בְיִי בְּיִי בְּיבְּיִי בְּיִי בְּיבְיי בְּיִי בְּיבְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בִּייִייִי בְּיִיי בְּיִי בְּיבִייִי בְּיבְייִי בְּיִייִיי בְּיִייִי בְּיִייִיי בְּיִי בְּיבְיִייִיי בְיִיבְיִיי

Hif. הַּבְּרוֹן שׁלְּא to stir up to fighting. B.Kam.IV, 4 כּר רַבּּוֹן שׁלָא fi he butt' (Ex. XXI, 28), but not when they stir him up (in the arena).

Hithpa: דְּיְבְנֵּהֵי to fight with one another. Tanh.Vayigg. 4 מור וארי מְּיְנַנְּדְרוּן וּכ׳ ox and lion fighting with each other; a. e.

Pa. נגוד same. Targ. Ps. XLIV, 6; a. e.—B. Kam. 21a; Sot. 48a מנגוד כי חורא he butts like an ox.

Af. אַבּּח same. Tosef. Sot. XIII, 5, a. e. לאַבָּחְא קרבא to wage war. Nidd. $65^{\rm b}$ רַבְּּהָר עבר עמר. עמר, דּבְּהָר ער. עמר, דּבָּהָר ער.

m. (preced.) wont to gore, a butter. Targ. O. Ex. XXI, 29; 36 (some ed. אבן.).

תובות ה. h. same. B. Kam. 46^a ; B. Bath. 92^a ; Y. Shebi. V, 36^a בְּנְתְּוֹרְן; a.e.—Pl. בַּנְתְּוֹרְן B. Kam. 39^a ; B. Mets. 80^a ; Tosef. B. Bath. IV, 6.

כֿונָדון

לְּבְּׁבְּׁלְ, אֵבְּרְוֹכְלְא, ch. same. Targ. Y. Ex. XXI, 36 (ib. 29 נושן).—B. Kam. $24^{\rm b}$, a. e. זורא כ׳ ארת וכי thou hast a butter in thy herd. — Pl. בַּנְּחָנִין. Targ. Ps. XXII, 13 Regia (ed. סגרארן).

יְנֵב .v. נְנֵב .

אָבֶּוֹרֶבֶּא, אָבְּוֹיְבֶּא f. (preced.) dry land. Targ. Y. I Ex. XIV, 21. Targ. Y. Gen. I, 10.

לְבֶּלֵי I m. (b. h.; כְּבֶּל) leader, ruler. Sifra Aḥăré, ch. XII, Par. 9, v. בְּּלִּדְרֵם -Pl. בְּּלִּדְרָם Y. Ber. VII, 11^b bot.; Gen. R. s. 91, a. e. (fr. Ben Sira) סלסלרה ותרוממך ובין כ׳ תושיבן lift her (Wisdom) up, and she will raise thee and seat thee between princes.—[Yalk. Ps. 677, v. בַּבָּר h.]

קבר Part. pass., a. Ithpe.) a frail animal.—Pl. לְבָּרִירִם, B. Kam. 67 המשה (v. Rabb. D. S. a. l.) you might think, he may pay as a fine five emaciated oxen.

לגיד, גוֹרָד, II m. leader, v. בָּגוֹרָא.

לגרדון f. (v. לְּנִרִיד, I, 3) prolongation, with הודא forbearance. Targ. Prov. XXV, 15 (ed. Lag. נגררור); cmp. אוֹגְדוּהָא.

יְנֵבֵית, v. רְבָרְדְוֹאַ,

לגרון f. (בנית) goring. B. Kam. 2b (ref. to Ex. XXI, 28) ארן כי אלא בקרן או the root נגדו refers to injury by the horn, contrad. to בגיפוז collision of bodies. Ib. ארא נגיפוז that nagaf (Ex.ib.35) means injury through goring. Y. ib. I, beg. 2a. Mekh. Mishp., s. 12; a. fr.

לְּבֶּרְיָחְ f. (b. h.; נְבָּרְיְהָ וּ l. knocking, affliction, defeat. Ex. R. s. 18 (ref. to נְבְּרְיָהָר, Ps. LXXVII, 7) נוכרתר אני השברים (ברתר אלא לשון שבר Lremember the defeats &c.; ארן נגרינתר אלא לשון שבר "ginathi means breaking; a. e. v. שַבְּר ב' music. Ib. (ref. to נוכרת אני שירים וכ' Ps. l. c.) נגרינתר אני שירים וכ' I remember the songs &c.—[In later Hebrew: '2 accent.]

נגע

בַנְנְיכָר . ע. כֹנְרַכֹר.

לְנְרְכָּהְא f., pl. נְגִּיכָהְא (v. נְנִיכָה) musical instruments. Targ. Ps. VI, 1; a. fr.

לְנְלֶּכְּן f. (נְבֶּבֶּר) striking, injury through collision, pushing &c. Mekh. Mishp., s. 12 (ref. to Ex. XXI, 35) [read:] בכלל כ' נגידוה וכ' striking includes goring, pushing &c.; Yalk. Ex. 341. B. Kam. 2^b; a. fr., v. נְּנִירָּוּה.

כְגִיר׳, נְגִיר, עָנָיררי, בָּגִירָא, כָגִירָא, כָגִירָא, יַגְירָא, יַגְירָא, יַגְירָא, יַגְירָא,.

רְעִילְעוֹן) f. (שָׁנְטֵיׁ) drawing near, addressing, use of the root שָׁנָיַ. Y. Sot. VIII, beg. 22b; v. אָנִייּ

רגמי , לרגמי , Targ. II Esth. IV, 1, v. בוגני.

לְבְּרֵּכָה (b. h.; cmp. נְבֶּרְכָּה to strike, knock, v. נְבְּרָבָּה (mp. Lat. pulso) to play on a musical instrument, in gen. to make music. Ber. 63b ושניה רְבַבָּן בכנור Hananiah play on the harp (act as a Levite). Midr. Till. to Ps. CXIII; Yalk. Ps. 872 הרירור בְּבָבָּבָר כֹּךְ and I (Israel) was singing unto thee; a. fr.

الله علي same. Targ. II Kings III, 15.

כגנרנר .ע. כגנגד.

ינאגנא v. בנגני Ab. Zar. 4ª בנגני, v. בָּנְרָּגָּי. [Ab. Zar. 4ª בנגני

קלבלון, Ex. R. s. 18 some ed., v. מֵלְבָּלוֹן.

לְבְּכֵּרְכָּרְ (?) pr. n. pl. Nagninar, home of R. Johanan b. Nuri. Y. Kil. I, 29^b; Y. Erub. I, 19^c top גנגנג, Y. Succ. I, 52^a נגרנר; (Tosef. Ter. VII, 14, a. e.

עד שיבוכ to break off; to bite off. Ukts. II, 6 שרבוכ until he has knocked off (a piece of the eggshell). T'bul Yom III, 6 שנגט מן האוכל וכ' (not שנגוט) who took a bite of some food, and something mixed with his saliva fell on his garments.

לבלי (b. h.) 1) to touch; to strike; to injure (with ב of object). Sabb. 13b. Num. R. s. 14 ארלו כ באשרו וכי ולה if he touched Potifar's wife. Ib. (ref. to Koh. VIII, 5) כ אלש בו הרבר the thing (the speech of the chief butler) did not harm him, עו הובר און. Y. Peah VIII, 21a bot., a. e.

Hif. דארע 1) to reach; to become the property of; to obtain; to cause to reach. B. Mets. X, 5 הגרעה they shall be thine. Arakh. VIII, 1; 3 (27a, sq.) הַּרְעָחָהְ it is thine (Bab. ed. הגּעִתִּיךְ I let thee have it), i. e. thy offer is accepted; Tosef. ib. IV, 20 אַלְּמָחָה thou hast acquired it. Tosef. B. Bath. VI, 7, a. e. דגרעו it is his, i. e. he must pay for it. Y. Erub. III, 21a bot., a. e. קּרְעוּךְ לוּכָן thou hast been made to reach the final conclusion, i. e. thou must admit, v. חור. Ber. IX, 3 (54°) שהחרנו וקרימנו והגיענו לזמן חזה (Mish. ed. only שהחינו) who hast granted us life and sustenance and suffered us to reach this period. Pes. X, 6 ים לבּרְעֵנה וֹכ׳ so may He allow us to reach &c.; a. v. fr. — הַבַּע עצמך put thyself in the position, i. e. suppose. Y. Gitt. III, 44d, v. 17; a. fr.—2) to arrive, to come to pass; to concern. Gen.R.l.c. מַנְצֵּח ברמים מַנַּצָּח המחירת that the resurrection of the dead will come to pass in his days. Ib. שהדברים מגיעים לבלחה וכי that these things concern Bilhah. &c. Gitt. VIII, 3 כדון שה׳ לאויר וכ׳ as soon as the letter of divorce reaches the space over the roof. Ib. VII, 7 ה' לאנטרפטריס if he came as far as Antipatris. Num. R. s. 5 שלא לַגִּרְעַ לכם כשם שה׳ וכ׳ that the same may not happen to you as happened to the sons of Aaron. Ned. VIII, 2 ער שרגרע until the time (Passover) comes, opp. ער שרצא until it is passed; a. fr.—[Tosef. Toh. VI, 14

*Hof. בירם to be brought to a condition. Zeb. 88ª, sq. הוגער למרם Rashi (ed. במרם, v. Rabb. D. S. a. l. note 2) if they have come to such a condition as to need washing in water; הוגעו לנחר ואודל if they need cleansing with natron and aloes; (Yalk. Ex. 881 הוגעעלה במרם if they can be cleansed with &c., v. אנעלה במרם 18.

Nithpa. לתיבות to be afflicted with leprosy. Ker. II, 3 מצורע שני נגעים דרבה a leper that had several attacks in succession (before being purified from the first); Tosef. Neg. IX, 7. Tosef. B. Mets. VIII, 30 המשכרה וליהו וליהו וליהו וליהו וליהו וליהו וליהו וליהו הפשלה אונה וליהו ו

לא אחר למינְגַּע 19º Snh. אווי למינְגַּע he will not chance to touch (the corpse). Y. Keth. VII, end, 31d למגע dared to touch, v. של לְּמִיכִּין, a. fr.

Af. אַאַּב to bring in contact. Bekh. 28b אַרָּא he (the judge) made the disputed objects touch a reptile; Snh. 33b 'ראגער וכי (corr. acc.). Zeb. 88a דאנער ובי וה he brings the blood in immediate contact with the altar; a. e.

Pa. בַּצַב to afflict with leprosy.—Part. pass. אַבַּבְּיב. Hull. 60° they have a custom in Rome דכל דכל דכר דכי to give every one stricken with leprosy a reel &c., v. אַבְּיבָלָב; Yalk. Ps. 862 בּבְּיבָלָבָּא.

Ithpa. אַרְנַבְּּלֵּכְ א to be stricken with leprosy. Targ. Is. VI, 1.—Hull. l. c. אַרְנַבְּּלֵּע she became a leper; Yalk. l. c. אַרְעָבְּעוֹדִין

לובלים f. (preced. wds.) hurt, detraction. Num. R. s. 14 (ref. to Gen. XLI, 12) אינות רוסף he said here three things ('lad', 'Hebrew', 'slave') meant to be derogatory to Joseph, v. בַּנֵּע

ער (גערה), Y. Shebu. III, 34^d, v. נָנְטָה).

Nif. כרבות to be stricken. Yoma 19b.

Hithpa. קְּחְלַבְּּקְּם to strike against. Lam. R. introd. (R. Joh. 2) ייחלב רגליכם וכ' when your feet shall strike against the mountains &c. (fr. Jer. XIII, 16).

ch. same. Targ. Ps. LXXXIX, 24. Targ. Ex. XXI, 35; a. e.

Pa. בַּבֶּף same. Part. pass. קְנַבָּל pruised, wounded. Yoma בַּבָּף ברעיה וכֹי (some ed. דְּמִינְבָּלְּפַן כרעיה וכֹי Ithpa.; Ms. M. a. Ar. דהוה מינקפן, v. Rabb. D. S. a. l. note) until his feet were bruised (bleeding) &c.

Ithpa. אַרְתְּבֶּקּה, אֶרְתְּבֶּה to strike against, be bruised. Targ. Jer. XIII, 16.—Yoma l. c., v. supra.

קל m. (b. h.; preced.) plague. Ex. R. s. 15 מנו הכי וכי וכי לביות the Egyptians went around seeking a way how to flee from the plague; a. e.

רבר (b. h.; emp. גרר) to carry along, roll, v. Nif.— 2) to scrape, to saw; v. בַּבָּר.

אין ניבר (denom. of: לַנָּרְ to do carpenter's work. Yalk. Josh. 7 (ref. ניברות, Josh. 17 (ref. to שותה), Josh. 17 (רפּלר נגרות הדרו בירם בַנַבְּרָרָם)

they had with them carpenter's tools, pretending to be carpenters; Ruth R. to I, 1 (Par. 2) ברגלים וכ" (corr. acc.).

ככר

Nif. בַּבר (cmp. בַּבר I, a. תְשׁבָּר (of water) to be conducted in gutters; to be stored up. Tosef. Par. IX (VIII), א המכרבר (דוֹנְמָרִין : ed. Zuck: הוֹנְמִרבּרין (דוֹנְגַרִירִן : ed. Zuck: הוֹנְמִרבּרין (דוֹנְגַרִירִן : ed. Zuck) אוֹנְמָרִין (דוֹנְגַרִירִן : ed. Zuck) אוֹנְמָרִין (דוֹנְמַרְירִן : ed. Zuck) waters running in channels or stored up. בְּבְּרִין (דִּבְּיִרִין : animals in pens, fish in caufs &c. Tosef. Bets. III, 1; Bab. ib. 24^b; Y. ib. III, 62^a top; Y. Sabb. XIII, 14^a bot. במון המצורות opp. to במצורות בין המצורות comp. to במצורות בין המצורות בין המצורות comp. to במצורות בין המצורות comp. to בין המצורות בין המצורות comp. to com

בל. ch. same; 1) to scrape, plane, saw. Targ.Is.X, 16 (ed. Lag. לגד'; corr. acc.).—2) interch. with ינגד' to be prolonged, continue. Targ. Prov. XXVIII, 16 ירברון (נגד'); ib.2 (ed. Wil. לגדין); ib. text לגדין).—3) to run along, flow. Targ. Job XL, 23 (ed. Lag. a. oth. יברון (נגד' Y. Ex. XVI, 21. Targ. Is. VIII, 6 Ar. (ed. 'בנר'); a. e.; v.

Pa. יַבֶּר 1) to saw. Targ. Is. X, 15 בַּּרָר ed. Wil. (v. supra).—2) (denom. of בַּּרָר to bolt. Targ. Jon. II, 7 בַּּרָר (Bxt. דייַבָּר ; ed. Lag. a. oth. גובר corr. acc.; h. text בַּרָרָיִן יַבָּר (בַּרָרָיִן יִבָּר).

וו pr. n. m. N'gar, legendary name of one of the ancestors of Haman. Targ. Esth. V, 1; Targ. II Esth. III, 1 (כַּבָּי Y. Ex. XXXV, 35, v. אַבָּיַב.]

תנברים (כבר) carpenter, turner; in gen. artisan. B. Kam. 32b; Tosef. ib. VI, 25 הוכרים של ני ב מבריבות איר מיד מברים במריבות במריבות

קובר, אין בור, וווי, ch. 1) same. Targ. Ex. XXXV, 35 (Y. נְבֶּר; h. text שׁלְיבוֹי. Targ. Is. XL, 19; a. fr.—Y. Sabb. VI, 8c top she is ashamed to tell the turner (of ivory), make me another tooth. B. Bath. 73^b בר כי a young carpenter; a. fr.—אור בורא [the carpenter of the mountain,] wood-cock. Targ. Lev. XI, 19; Targ. Deut. XIV, 18 (h. text רוכיפת).—Gitt. $68^{\mathbf{b}}$ נ' ט' that is the reason why we translate (תרנגולא ברא) naggar tura.—Trnsf. (cmp. יְחַרָשׁ) artist, master. Ab. Zar. הולית נ' ולא בר נ' וכ' וכ' and there is no master nor son of master that can solve that; Y. Yeb. VIII, 9b bot.; Y. Kidd. IV, 66a bot. מילה דנ׳ בר נגרדן וכ' something which no master, son of masters, can solve.—Pl. נַבְּרֵיהְ, נַבְּרֵיהְ, דִּבְּרֵיה, Targ. II Sam. V, 11. Targ. Esth. V, 14; a. e.—Pes. 108a בשולרא דני we mean artisans' apprentices.—Snh. 106a bot., v. זֵכֶר. Y. Yeb. l.c.; Y. Kidd. l.c., v. supra. Sabb. 123^b, v. אָדינא.—2) carpenter's axe.— עַבֶּרֵי Bets. 33^b קתתא דנ׳ וווציני Ms. M. a. Ar. (ed. נַבֶּרֶי) helves of axes and adzes; Yoma 37^b (v. Rabb. D. S. a. l: note 8), v. גַרְנָאָא.

הלביד m. (preced. wds.) [trimmed chip,] door-bolt, pin fitting into sockets top and bottom. Erub. X, 10, v. בּלוֹסְיבִוּא. Ib. 11, v. בְּלוֹסְיבִוּא. Bath. 101a (in Chald. dict.) דעברד הבירן כי he made the sepulchral chambers like an upright bolt, i. e. placed the bodies in an upright position. Men. 33a בידו כבידן כי if he fastened the door-post inscription (בידו בידור בידור

like an upright bolt (reaching the top of the door). Num. R. s. 15; Yalk. Josh. 32 (נגרא וביתו הרחד נְּבָּרָת וֹכְי (not איבור) (unit yalk. Jericho was the bolt of Palestine; a. fr.

בַּנְשׁׁדְ

בּלְרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלָרִיל, בּלִּרִיל, בּלִרִיל, בּלִריל, בּלְריל, בּלְריל, בּלִריל, בּלִריל, בּלְריל, בּלְיליל, בּלְיליל, בּלְיליל, בּלְיליל, בּלְיליל, בּלְיליל, בּלְיל, בּלְיל, בּלְיל, בּלְיליל, ב

עוררא, v. preced., a. ירורא,

לביר ל. (denom. of בלר כ') carpenter's trade; כלר כ' carpenter's tools. Y. R. Hash. I, 57 b top.—Ruth R. to I, 1 (Par. 2); Yalk. Josh. 7, v. בנר א

ch. same, carving. Targ. Ex. XXXI, 5; a. e.

Hif. הַיְּבְּרְשׁ to bring near. B. Kam. 46^b (ref. to Ex. XXIV, 14) בְּרָשׁ רארה (a claimant) must offer evidence &c.; הגיש דבררו וכי must prefer his claims &c., is the first to be heard; a. e.

בנים ch. same, to attack, gore. Targ. Y. Ex. XXI, 28. Ib. 32 (ed. Amst. a. oth. נגרו).—[Yalk. Gen. 148, v. לרת הורהא ; f. ענישא. Gen. R. s. 80, beg. (prov.) לית הורהא (עגישא: Ar. ענישא) no cow is a gorer until her calf is a kicker (the mother is judged by her daughter).

(b.h.; cmp. preced.) to push on, drive, press. Midr. Till. to Ps. XVII, 7 ואין אחר מהם כונש אותך וכי none of them presses thee &c., v. נֹגָשׁ -. task-master. Tanh. Sh'moth אותו כ' עשור וכ' that taskmaster was appointed over &c.; Ex. R. s. 1 ממונה על עשרה שומרים one (Egyptian) taskmaster was appointed over ten (Israelitish) officers. Lev. R. s. 32 (in Chald. dict.) קרץ כ׳ גבר וכ׳ Ar. (ed. קדם) the taskmaster came early to the officer, saying, go and gather thy men &c.; a. fr.—Pl. נוֹגְשִׂירן, כוֹגְשִׁירם. Ib.; Ex. R. l.c. Pirké d'R. El. ch. XLVIII ג'וֹנְשֵׁר פּרעה the taskmasters appointed by Pharaoh; a. fr.—Esp. to exact a debt. Macc. $3^{\rm b}$ (ref. to Deut. XV, 2) לא הַוּוֹש ביה לא קרינן ביה לא we do not apply to him (he does not violate the law) 'he shall not exact'; אתר לידי רגוש he will finally (after the lapse of ten years) transgress &c.—Sifré Deut. 113 (ref. to Deut. XV,3) ואת אחדך לא תגוש but thou must not exact of thy brother.

תַנְעָׁן m. (נָבָּדְּרָ = נַבָּדִרן Targ. Y. Ex. XXI, 29.

סר דו, v. זור סיד.

אָדֶר, v. קּדֶרא.

אודרא דנ' Ab. Zar. 28b ערא, v. אודרא, v. אודרא.

בין (b. h.) 1) to make willing, to prompt. Tanh. T'rum. 3 (ref. to Ex. XXV, 2) שארן לבו נוֹרְבוֹי this excludes the insane whom his heart (reason) cannot prompt; (Tanh. ed. Bub. ib. 2 שארנו מחנור בלבו בלבו (denom. of יַּנְדְבָּיוֹי to offer willingly, donate, consecrate, contrad. to לַנְדְבָּיוֹי (יִי עוֹרָר נֹר (מארנו בלבו (מור בלבו (איר בלבו (מור בלבו (איר בלו (מור ב

Hithpa. דְּקְנַהֶּב to be prompted; to vow a free-will offering; to donate. Tosef. Ned. I, 1 אין הרשעים מְתנַדְּבִים wicked men do not vow offerings. Ib. מתנדבים נזירות used to vow to be Nazarites. Men. XII, 3 לא ה׳ כדרך המתנדבים he did not make his vow in the ordinary way of vowing people. Ib. 4 מְתְנַדֶּב אֵדֹם וֹכֹי a man may vow a meal offering of sixty &c. Tanh. ed. Bub. l. c. מתנדב בלבו is prompted by his heart, v. supra. Arakh. 6b 'כנורה מנורה וכ' if a gentile donated a lamp to a synagogue. Sifra Tsav, when the Lord בשעה שצוה . . לחתנהב וכ' Milluim, Par. 1 שנה שצוה . . לחתנהב of the world ordered free-will donations for the sanctuary; לול וכי אדם גול וכי that no man must donate what is forced out of him, i. e. no pressure may be used for contributions for a sacred purpose; Yalk. Lev. 515. Snh. 43a ישרם .. מְתְנַרְבוֹת וֹכ׳ worthy women . . volunteered their services and brought them (benumbing drinks for the culprits); a. fr.

בת same, to donate; לבת, ch. Pa. בַּבָּר, to be devoted to. Targ. Is. XIII, 2 מְנַבְּרֹן ed. Lag. (oth. ed. בְּבִּרֹן ch. text מתעררר. Targ. Ps. OX, 3.—Pes. 50° ... מתעררר ובים Israelites will grow rich and offer donations. Arakh. 6° ארנ׳ שרגא וכ׳ donated a lamp &c.

צרכון, לוְלָבְּא f. ch. = next w. Y. Pes. IV, 31^b bot. צרכון כי the Rabbis were in need of contributions.

ר', (בר, '') pr. n. m. Nidbah. Y. Meg. I, 71° (twice) אשירן בר ני (נדבר (נדבר (מבר, Men. 29°)).

ארק (כְּרֵב) f. (כְּרָב) willingness, devotion. Targ.Ps. LI, 14 Regia (ed. נבואה; h. text הירבה).

ידוך m. (קבובדן; v. Del. Prol., p. 150) 1) rammed wall (pisé), a mould filled with earth or rubble; a block of a certain size (four handbreadths cubic measure), or a course of bricks &c., used as 'binder' (coagmentum); in gen. a course of stones, layer. Y. Shebi. III, 34c bot. 77 שהוא מקבל כ׳ צריך וכ׳ he who contracts to build nidbakh, must build with blocks of four handbreadths as far as the space contracted for (v. infra). Sabb. 115a אמר לבנאר שקעהו התח הני he said to the builder, sink it (the translation of the Book of Job) under the rubble; Y. ib. XVI, 15c top. Ber. II, 4 mechanics at work may read the Sh'ma שראש הוכ while standing on top of a course of the wall. Sabb. 125b מרבה a mouldful of stones (v. מרבה); a. fr.-2) a frame carried to the building ground with tools and vessels above and under it. Tosef. Ohol. VII, 1 יבעה והל וארן נושארן את הל if four persons carry a frame the poles of which have not the size of a ploughhandle; Ohol. VI, 1 (ed. Dehr. כדוד; Ar. כדוד, read: כדוד, לְדְרַוְךָּ; Maim. a bier). Zab. V, 2 גדרו מל זב תחת הנ' if the gonorrheist has his finger under the frame (while it is carried).—Pl. נְּדְבָּכִּרוֹ, נִיְבְּבָּכוֹת Ohol. XIV, 1 שלשה ני a distance of three courses of stones which is twelve handbreadths; Tosef. ib. XIV, 8; Y. Shebi. III, 34d top. Ib. לשרה נ׳ עשרה וכ׳ three courses of trimmed stones making ten handbreadths, v. היהודים.

בּרבות I, בּרבות ch. same, a course of stones, tier. Ezra VI, 4 בְּרָבוּן.—Targ. Hag. II, 15 (h. text בּרָא).—Pl. נְּרְבָּבִיףְ, נִרְּבָּבִיףְ, Ezra l. c.—Targ. Zech. IV, 10. Targ. Ez. XLVI, 23 (h. text מרר, טור מור).

נְרָבֶּר זוֹ נִרְבַּר. זוֹ יִרְבַּר. זוֹ נִרְבַּר. זוֹ נִרְבַּר.

ברת (sub. ברת) pr. n. Nidbakhah, name of an idolatrous temple (and market) in Baalbec (or in Acco). Ab. Zar. 11^b. [Ib. א"ר נחברא some call it Nithbara, missing in Ms. M.; v. Rabb. D. S. a. l. note.]

Pi. מֶבְרָדִין to make unsteady, chase. B. Bath. 10° שינה מעונהם who chase the sleep from their eyes (study by night). Keth. 62° שמְבָּדְדוֹת וֹכֹי who keep themselves awake (while their husbands are studying); a. e. — Lev. R. s. 18, v. כָּרָנַד.

Hithpa. הְתְנַהֵּד to be shaken. Yalk. Lev. 571 ובלבד שלא

provided it (the bench) be not shaken (when they sit on it).

רבו ch. same, to be restless, flee. Targ. Job VII, 4. Targ. Ps. LV, 8. Targ. Esth. VI, 1 מרוץ; a. fr.

Pa. לַבֶּר 1) same. Targ. Job XV, 23 (some ed. בַּלָּבֶּר part. pass. Af. driven about).—2) to make (sleep) flee, to keep awake. Targ. Esth. l. c. בַּבִּיב ed. Lag. (ed. Amst. לָבָּר; oth. ed. בַּבִּיר; corr. acc.).—3) to cause to be sleepless. Targ. II Esth. l. c. Ithpe. אַרְלָבִּד to be restless, agitated. Ib.

מרק, לְּבְרְיּל, f. pl. constr., מינחא (preced.) wakefulness. Targ. Job VII, 4 (h. text נְדִים).

נדר . ער דול.

וֹלָרָדְּהָ f. (b. h.; נְּרֶדְהָ 1) (v. נְרָדְהָר) isolation, condition of uncleanness, esp. period of menstruation. Sabb. 64b, a. e. (ref. to Lev. XV, 33) בּוֹרָתָה החא וכי she shall remain in her isolation (from her husband) until &c. Ib.VI, החקרנה ל which she has prepared for her menstruating time. Ib. II, 6 במצות כ' (במצות כ') in the observance of the laws connected with menstruation; a. fr. — 2) (sub. בעלה) a woman during menstruation, menstruant. Nidd. I, 7 און מן הכי expl. ib. 11^a כדר ימי כרחה during the days of actual menstruation. Treat. Kallah beg. מ מלא מבלה a woman after menstruation before she has taken the ritual bath; 'D is to be treated like a woman during menstruation; a. fr.--Pl. הוֹח. Nidd. IV, 1 י are to be treated like menstruants; a. fr.—Niddah, name of a treatise, of the Order of Toharoth, of Mishnah, Tosefta and Talmud Babli and Y'rushalmi (fragmentary).--Ab. III, 18 פתחר נדה the laws treated in Arakh. II, 1 (8a), v. הַחָּם.

לדוד, Neg. VI, 4 ed. Dehr., v. נרור.—Ohol. VI, 1 Maim.,

ניהי v. sub, כְדְּרָרֹא, נִיהרי.

לְּבְּרֵיךְ, 'וְבְּרְ (נְבִּדִּר) [migrant,] name of a species of edible locusts. Targ. Y. Lev. XI, 22 (ed. Vien. נְבִּרֵירָנִי, v. יָנִירְנָאַ,); v. נַבְּרֵירָנָי,

[1] (b. h.) to slip, move away.

 מיר חכ' לא חירות וכ' a case of a condemned city never occurred nor ever will occur. Ib. אין עושין שלש עיירות וכ' three cities dare not be condemned (at a time) in Palestine; Yalk. Deut. 886 אין מניפחות (Pu.); a. fr.

רון ch. same, to cause to slip. Targ. Ps. LXII, 5 (some ed. בלמנוע, corr. acc.).

Ithpa. אָחְנַבַּח to be banished. Targ. Job VI, 13 אָחְנַבָּח Regia (ed. אחברחת; h. text נְּדְּחָח).

(b. h.; cmp. preced.) to be restless, flee.

Pi. כָּה to banish, excommunicate. Ber. 19a את מר נהר whom did they (the scholars) excommunicate? Ib. 7"2 the court proclaims the ban to protect מְנַהְּדֹן על כבור הרב a teacher's authority. Pes. 52^a מנדרך על שנר וכ' we excommunicate for disregarding the second Holy Day observed in the diaspora; a. v. fr.—[Yalk. Is. 287 נדיה עלר, v. מְנֹיּרְירן -Part. pass. מְנֹיּרְירן pl. יְמְנֹּרְּיִרן -M. Kat. אַ מִנֹיּרָירן יוֹיִיך (בּרְבַּיר one excommunicated by the Lord, i. e. a mourner. Ib. מכ' מהו בד"ח dare an excommunicated person study the Law? Ib. מנ׳ מהו בקריעה must an excommunicated person rend his garments? Ned. I, 1 מני מני לק I vow to be excommunicated towards thee, i. e. I vow not to receive מנ' לרב מנ' לחלמרד Any favors at thy hands. M. Kat. 17a מנ' לרב מנ' לחלמרד one excommunicated by a teacher must be treated as such by his disciple (the latter cannot raise the ban). Ib. מנ' לעירו one excommunicated by the authorities of his own city. Ib. $15^{
m b}$ כל אותן שנים . . . מני הדו during all the years the Israelites were in the wilderness, they were excommunicated (by the Lord); a. v. fr.

Hithpa. הְחַבְּבֶּהְה, Nithpa. הְבְּרָה to be excommunicated. Eduy. V, 6 ל מעקברא ל God forbid (to say) that 'A. was excommunicated. Ib. כל הַבְּרָבָּה ומח ומ he who dies while under excommunication has a stone placed on his coffin; a. fr.

נְדִי I ch. same; part. pass. יִדִי isolated, excommunicated. Ned. 7° נִדִינָא ממך I will be isolated from thee (=h. אַני לָדָ, v. preced.).

Af. אַהַר' 1) same. Targ. Lev. VI, 20, יְהֵר' (Ms. III יְהַר').— 2) to sprinkle. Ib. IV, 17; a. fr.—Targ. Ps. CXVIII, 27 ed. Lag. (some ed. רְקְּדְרוּן, corr. acc.; ed. Wil. רְקְּדְרוּן).— 3) to throw, pitch. B. Kam. 98°, a. e. אָרָרָרָה אָדְּרָרָה. עָרָרָה.

*תְרֵבְרָ m. pl. (בְּבִר) fugitives. Y. Sabb. IV, 7a הרי נ' (ed. Krot. (נדרי)) is there not against thee the case of the fugitives of Ashkelon? (Koh. R. to I, 15 ודלא בילון שקעודו וכ',—the case cited is unknown).

תְּדְרֶּרְן m. (בְּדֶּדִּה) nadyan, a species of edible locusts, v. בַּדּוֹנְא. Sifra Sh'mini, Par. 3, ch. V, expl. הגריאן (Lev.XI, 22); Hull. 65² גריאן, read בַּדְרֵאן.

 \Box , 'כְּדְרָרְ, 'חַ m. (v. הָרִי ווֹ wash-pond. B. Bath. 19^a (Ms. M. M. H. הטריא, ed. Pes. הוניראן, v. Rabb. D. S. a. l. note 5), contrad. to מחמצן.

עררוא, ע. איָדידיָיָן.

T. m. (v. Syr. רנדלא, רנדלא, P. Sm. 2290, 925) polyp, centipede. Sifra Sh'mini, Par. 10, ch. XII, expl. מרכה (Lev. XI, 42); Hull. 67^b.—Mikv. V, 3 מערן שדוא a well the waters of which are conducted in channels radiating like the feet of a centipede. Erub. 8^b, v. מבויר.

בר. Sabb. I, 3b bot. 'בר כי ch. same. Targ. Y. Lev. XI, 42.—Y. Sabb. I, 3b bot. 'בר .. אמעברר כי the skeleton of a fish changes into a centipede.

ת. (b. h.; preced.) [place where a thing is put,] sheath, case. Snh. 108^a (ref. to דָרוֹן, v. preced.) שלא. הדודר לוְרָבָּיָל their souls shall not return to their cases (bodies); Y. ib. X, 29^b bot.; Gen. R. s. 26.-Pl. ולִרְנִרְיָן I shall not return their spirits to their cases.

לְּדְרָבְי ch. same. Targ. Ez. XXI, 35 (ed. Lag. לדני), v.

Nithpa. נְחַבְּרְבֶּר to be moved, stirred up. Ex. R. s. 20, end אַרוֹן Joseph's coffin (sunk in the Nile) was stirred up (and came to the surface; Tanh. Ekeb 6 נוֹרְעוֹנ ; Tanh. B'shall. 2, a. e. בוֹרְגֹלוֹי . Cant. R. to VI, 10 (play on בּוֹרְנִי לְגֹלוֹיהוֹ (וֹבְּוֹרְנִי לְגֹלוֹיהוֹ לִגְלוֹיהוֹ (נוֹלְיהוֹ שְׁנִחְנִי שׁנִי לְנִלְּוֹיהוֹ עִנְיִרְנִי שׁנִי לִגְלוֹיהוֹ וֹלְאַלוֹיהוֹ עִנְיִרְנִי שׁנִי לִגְלוֹיהוֹ נִלְּאָר (read: שֵׁרְתַּבְּרָבֵּר . . . ולא דעלהוֹ like the generation (of

the Messiah) which shall be moved about as if to go into exile, but shall not go. Ib. מִקְלַבְּיִרם מִנִּסע דֹּכְי moving from journey to journey; a. e.

ת', לברכור. (Creced.) moving about, exile. Gen. R. s. 39 (expl. קרֹד, Ps.LV,9) נ' טלטול וכ' (n'dod means moving about, exile after exile.—2) (sub. אור) head-shaking; 'ז an act at which people shake their heads as being wrong. Tosef. Yeb. IV, 8; Pes. 50^b (Ar. נר' לעברות).

ירַדע, ירָדַע, ירָדָע, v. ירָדָע, v. ירַדָּע,

לְּדְיקׁ ch. same; part. יְרִיקׁ. Targ. Cant. IV, 10. Targ. Y. Ex. XL, 5 (ed. Vien. לַרִיקֹּב).

*Ithpe. בי מְנְּדִיףְ בעלמא וּלֹא it blows. Ab. Zar. הייף בעלמא וּלא אור מיטרא בי מְנְּדִיףְ Ms. M., when a wind blows in the world and no rain comes, (v. גוף).

[to keep off,] to vow (abstinence). Ned. V, ו שנַררוּ זה מזה who vowed not to receive benefits from one another. Ib. III, 6 מיורדי הים he who vows to forbid himself benefits from seafarers. Ib. VI, 1 אודר מן המבושל who vows to abstain from whatever is cooked. Ib. 77b כל הנודר אנ"פ וכ' whoever vows, even if he fulfills his vow, is called a sinner. Ib. I. 1 . . בנדר כ' בנדר his is a valid vow implying nazariteship and sacrifice. Naz. IV, 4 שנֶדְרָת בנוּרר who vowed to be a Nazarite; a.fr.—Imperative: הוֹר לי בחיי Snh. III, 2 ער vow (swear) to me by anything concerning thy person (and I will accept it as a legal oath). Kidd. 41a renounce all benefit from him.—Ned. III, 4 ינוררין להורגרן וכ' (Tosef. ib. II, 2 תולין) you are not bound by a vow made to escape robbery by highway-men &c. Arakh. I, 1, a. e. מדרים may vow to dedicate the value of a certain person to the sanctuary, contrad. to עַרָה q. v.—Part. pass. בדור being under the obligation of a vow; being the legitimate subject of a vow. Shebu. 202 provided he was bound by a vow to fast on that day; Ned. 12a והוא שנ׳ באותו הרום (v. Rashi a. l.). Ib. שני ובא מאותו היום ואילך that he has vowed to fast regularly on that day (every week). ול. 13a דבר חכ' a thing which can be made forbidden by a vow (not otherwise forbidden by law). Ib. 46a חנר as meaning, and he through מידר interpret ונ' הנאה וכ' his own vow is forbidden any benefit &c. Naz. 9b נ׳ ונורה he is under the influence of a vow (of abstention from dried figs) and is also a Nazarite; a. e.

Nif. לְּהַהַּר 1) to be made the subject of a vow; to have one's personal value dedicated to the sanctuary. Arakh.I, 1 בינורים ווירים are entitled to dedicate (v. supra) and to be dedicated. Ib. 3 ישרוא בינורים (has no value); a. fr.—2) to be vowed for a sacrifice. Meg. I, 10 כל שרוא לינור , v. בינור מינור מינ

111*